

Gemeente
Amsterdam

Amsterdams Handboek Leerplicht

Richtlijnen voor VO

Leerplichtwetgeving, Wet op het Voortgezet
Onderwijs en Amsterdamse afspraken

[www.amsterdam.nl /leerplichtenscholen](http://www.amsterdam.nl/leerplichtenscholen)

Inhoud

Inleiding	6
Begrippen	8
Afkortingen	9
1 Organisatie	10
1.1 Wet- en regelgeving	10
1.1.1 De Leerplichtwet 1969	10
1.1.2 De RMC-wetgeving	10
1.1.3 Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)	11
1.2 Functies binnen de gemeente Amsterdam	11
1.3 De schoolcontroles	12
2 In- en uitschrijvingen	13
2.1 Wet- en regelgeving	13
2.1.1 Leerplichtwet	13
Uitschrijving tot 18 jaar	13
Verwijdering	13
2.1.2 In- en uitschrijvingen via BRON	14
Binnen 7 dagen	14
2.1.3 Passend Onderwijs	14
2.1.4 Wet op het Voortgezet Onderwijs	14
Voortijdig schoolverlater (vsv'er)	14
2.1.5 Amsterdamse afspraken	15
Naar een andere school	15
Het Onderwijsschakelloket	15
Thuiszitters	15
2.2 Stappen school bij inschrijving	15
2.2.1 Instroom brugklas	15
2.2.2 No show	15
2.2.3 Onderwijs op andere locatie	16
2.3 Stappen school bij uitschrijving	16
2.3.1 Geen vervolgschool	16
2.3.2 Schoolwisselaars	16
2.3.3 Gedwongen schoolwisseling/overplaatsing is verwijdering	16
2.3.4 Ná uitschrijving	17
2.3.5 Wanneer een DUO-melding?	17
2.3.6 Eindexamenleerlingen	17
2.4 VAVO (Joke Smit)	17
2.4.1 16- en 17-jarigen	17
2.5 Jongerenpunten	18

2.6	Verhuizen binnen of buiten Nederland	18
2.6.1	Nog niet uitschrijven, wel DUO-melden	18
2.6.2	Maximaal één jaar in het buitenland naar school	19
2.7	Gedwongen achterlating van kinderen in het buitenland	19
2.7.1	Wanneer een DUO-melding?	19
2.7.2	Wanneer uitschrijven?	20
2.8	Nieuwkomers	20
2.9	Detentie of gesloten behandelcentrum	20
2.9.1	Wanneer een DUO-melding?	20
2.9.2	Wanneer uitschrijven?	21
2.10	Zwangerschap en tienermoeders	21
3	Verzuimbeleid: Voorkomen en aanpakken van verzuim	22
3.1	Wet- en regelgeving	22
3.1.1	Leerplichtwet	22
3.1.2	Wet op het voortgezet onderwijs	22
3.2	Schoolgids en voorlichting aan ouders en leerlingen	22
3.3	Verzuim- en meldprotocol	23
3.4	Zorgadviesteam (ZAT)	23
3.4.1	Deelnemers ZAT	24
4	Registreren van verzuim	25
4.1	Wet- en regelgeving	25
4.1.1	Leerplichtwet	25
4.1.2	Wet op het Voortgezet Onderwijs	25
	Ontheffing van onderwijstijd	25
	Stage	26
4.2	Inrichting van de verzuimregistratie	26
4.3	Soorten verzuim	26
4.3.1	Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?	26
4.3.2	Ziekteverzuim: geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?	26
4.3.3	Verzuim dat is ingehaald	27
4.3.4	Verzuim tijdens stage	27
4.3.5	Verzuim bij onderwijs op een andere locatie	27
4.3.6	Verzuim bij ontheffing van onderwijstijd	27
4.3.7	Verzuim vanwege leerlingenvervoer	27
4.3.8	Verzuimcodes	28
5	Melden van schoolverzuim	29
5.1	Wet- en regelgeving	29
5.1.1	Leerplichtwet	29
	Geregeld schoolbezoek	29
	Wettelijk verzuim melden	29
5.1.2	Wet op het Voortgezet Onderwijs	30
	Vanaf 18 jaar	30

5.1.3	Amsterdamse afspraken	30
	Verzuimmelden 18min en 18plus geen onderscheid	30
	Ouderbetrokkenheid	30
	Aanpak ziekteverzuim	30
5.2	Actie school bij afwezigheid leerling	30
5.3	Wettelijk verzuim melden via DUO-verzuimloket	31
5.3.1	Stappen melding	31
5.3.2	Ná de melding	32
5.3.3	Asielzoekers en statushouders	32
5.4	Hoe bereken je 16 uur verzuim en wat is de 1e verzuimdag?	32
5.5	Soorten verzuim in DUO-verzuimloket	33
5.6	Eerder melden mag!	34
5.6.1	Richtlijn beginnend verzuim: de 3-6-9 aanpak	35
5.6.2	Halt-straft	35
5.6.3	Melden van 16 uurs verzuim bij 18+	35
5.7	Wat gebeurt er na een melding?	35
5.7.1	Onderzoek leerplichtambtenaar	35
5.8	Melden verzuim van leerling die elders onderwijs volgt	36
5.8.1	Stappen school	36
5.8.2	Afspraken Joke Smit en Transferium	36
5.9	Ziekteverzuim en DUO-melding	37
5.9.1	Ziekteverzuimaanpak volgens M@ZL	37
5.9.2	Scholen zonder ziekteverzuimproject	37
5.9.3	Wanneer een DUO-melding bij ziekteverzuim?	38
5.10	Verzuim melden bij verhuizing binnen of buiten Nederland	38
5.10.1	Wanneer een DUO-melding?	38
5.11	Detentie of gesloten behandelcentrum	39
5.11.1	Wanneer een DUO-melding?	39
5.12	Zwangerschap en tienermoeders	39
5.12.1	Stappen school bij zwangerschap van een leerling	39
5.12.2	Contract Zwangerschapsverlof	40
5.12.3	Jonger dan 18 jaar: vrijstelling geregeld schoolbezoek	40
5.12.4	Aangepast lesprogramma	40
5.12.5	Inschakelen leerplichtambtenaar	40
5.13	Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	41
5.14	Melden thuiszitters bij DUO	41
5.14.1	LRV-melding	41
5.14.2	Langdurig ziek-melding	42
5.14.3	Schorsing hangende verwijdering	42
5.14.4	Begin- en einddatum thuiszitten	42
6	Vrijstelling geregeld schoolbezoek: Extra verlof	43
6.0.1	Extra verlof, vrijstelling van inschrijving of ontheffing?	43
6.1	Wet- en regelgeving	44
6.1.1	Leerplichtwet (18 min)	44
	Geregeld schoolbezoek	44
	Vrijstelling geregeld schoolbezoek – verlof	44
	Ziekte	45
	Godsdienst of levensovertuiging	45

Vakantie vanwege aard beroep ouders	45
Andere gewichtige omstandigheden	45
Vanaf 18 jaar	45
6.1.2 Beleidsregel verlof van OCW	46
6.2 Verlof wegens ziekte van de leerling	46
6.2.1 Aandachtspunten bij besluiten van de directeur	46
6.3 Verlof wegens ziekte van de leerling	47
6.4 Verlof wegens verplichting godsdienst of levensovertuiging	47
6.5 Verlof wegens specifieke aard van beroep ouders	47
6.5.1 Uitleg 'specifieke aard van het beroep'	47
6.5.2 Aandachtspunten	48
6.6 Verlof wegens andere gewichtige omstandigheden	48
6.6.1 Geen geldige redenen voor verlof	48
6.6.2 Periode verlof	48
6.6.3 Aandachtspunten bij maximaal 10 dagen	49
6.6.4 Aandachtspunten bij meer dan 10 dagen	49
6.7 Verlofformulieren	49
7 Schorsen	50
7.1 Wet- en regelgeving	50
7.1.1 Inrichtingsbesluit Wet op het Voortgezet Onderwijs	50
Schorsing hangende verwijdering	50
7.1.2 Amsterdamse afspraken	50
Informeren leerplichtambtenaar bij schorsing > dan 1 dag	50
7.1.3 Zorgvuldige procedure	51
7.2 Wanneer schorsen?	51
7.2.1 Aandachtspunten	51
7.3 Stappen bij schorsen	52
7.3.1 Bezwaar	52
7.4 Voorbeeld schorsingsbrief	52
8 Verwijderen (gedwongen schoolwisseling/overplaatsing)	53
8.1 Wet- en regelgeving	53
8.1.1 Leerplichtwet	53
8.1.2 Wet op het Voortgezet Onderwijs	53
8.1.3 Inrichtingsbesluit Wet op het Voortgezet Onderwijs	53
8.1.4 Amsterdamse afspraken	54
Informeren leerplichtambtenaar voorafgaand aan verwijdering	54
8.1.5 Zorgvuldige procedure	54
8.2 Aandachtspunten	54
8.3 Stappen bij verwijderen	55
8.3.1 Voorafgaand aan de verwijdering	55
8.3.2 De daadwerkelijke verwijdering	55
8.3.3 Bezwaar	55
8.3.4 Wanneer een DUO-melding?	56
8.4 Het Onderwijsschakelloket (OSL)	56
8.5 Voorbeeld verwijderingsbrief	57

Inleiding

Scholen doen er alles aan om te zorgen voor goed onderwijs, een veilige en prettige leeromgeving en een goed verzuimbeleid.

De kerntaken van de leerplichtambtenaar is toezicht houden op de naleving van leerplicht en kwalificatieplicht en voorkomen van schooluitval van leerlingen tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Het recht op onderwijs dient zoveel mogelijk te worden gewaarborgd.

Bij de uitvoering van haar taken zoekt de leerplichtambtenaar nauwe samenwerking met de scholen. Deze samenwerking richt zich op de jongeren die nog geen startkwalificatie hebben.

Een startkwalificatie is een diploma voor minimaal niveau mbo-2 of havo.

Richtlijnen voor scholen

Dit document is bedoeld als handreiking voor medewerkers van scholen die te maken hebben met verzuim van leerlingen zonder startkwalificatie en het beantwoordt vragen als:

- Waar moet een verzuimregistratie aan voldoen?
- Wanneer mag je een leerling uitschrijven?
- Hoe gaan we om met schorsen van leerlingen?
- Wat zijn de wettelijke verplichtingen en hoe kunnen we die uitvoeren?

Leeswijzer

Per hoofdstuk wordt een onderwerp van de verzuimaanpak uitgewerkt.

- Elk hoofdstuk start met een kader, waarin een korte inleiding op het onderwerp te lezen is.
- In de eerste paragraaf van elk hoofdstuk staan wetgeving en lokale afspraken (wat moet).
- In de volgende paragrafen worden richtlijnen gegeven voor de uitvoering van de wettelijke verplichtingen en de afspraken (wat is gewenst).

Alle aangehaalde wetsartikelen zijn te vinden op <https://www.overheid.nl/>

Overzicht van alle onderwerpen

Voor een handig overzicht van de inhoudsopgave klikt u links bovenaan, naast het document, op het icoontje (🔗). Vanuit hier kunt u ook doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Vanuit de inhoudsopgave kunt u ook doorklikken naar het gewenste onderwerp.

Geadviseerd wordt om het volledige hoofdstuk te lezen. Dit is ook de reden dat in dit handboek soms naar het betreffende hoofdstuk wordt verwezen in plaats van naar de betreffende paragraaf.

Doorklikken?

In de tekst kunt u doorklikken naar achterliggende informatie en aangehaalde wetsartikelen.

Terugkeren?

Klik Alt ← (Alt en pijltje naar links).

Begrippen

Schoolverzuim

Schoolverzuim betekent letterlijk 'het verzuimen van school', dus: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school.

Geoorloofd en ongeoorloofd verzuim

Geoorloofd verzuim is afwezigheid met geldige reden. Ongeoorloofd verzuim is afwezigheid zonder geldige reden.

Leerplicht

In de Leerplichtwet 1969 is vastgelegd dat jongeren tussen de 5 en 18 jaar verplicht zijn om onderwijs te volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de volledige leerplicht, voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht.

Startkwalificatie

In de RMC-wetgeving (zie [paragraaf 1.1.2](#)) is bepaald dat scholen verzuim en uitval van leerlingen tot 23 jaar zonder startkwalificatie, aan de gemeente moeten melden. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal niveau mbo-2 of havo. Dit diploma vergroot de kans om een baan te vinden en te houden.

Voortijdig schoolverlater

Een jongere tussen de 12 en 23 jaar die de school verlaat zonder startkwalificatie.

Amsterdamse afspraken

Afspraken die de gemeente/RMC-regio en de scholen met elkaar gemaakt hebben om voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

Thuiszitter

Leerlingen die vier weken of langer aaneengesloten verzuimen (geoorloofd of ongeoorloofd).

Afkortingen

AV	Absoluut Verzuim
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BB WVO	Bekostigingsbesluit Wet Voortgezet Onderwijs
BRON	Basisregister Onderwijs
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
IB VO	Inrichtingsbesluit Wet Voortgezet Onderwijs
JBRA	Jeugd Bescherming Regio Amsterdam
LPW	Leerplichtwet
LRV	Langdurig Relatief Verzuim
MAS	Methodische Aanpak Schoolverzuim
OKA	Ouder- en Kind Adviseur
OM	Openbaar Ministerie
OSL	Onderwijsschakelloket
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
RV	Relatief Verzuim
SWV	Samenwerkingsverband van scholen
UVO	Uitvoerders overleg
VAVO	Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
WOT	Wet op het Onderwijs Toezicht
WVO	Wet Voortgezet Onderwijs
ZAT	Zorgadviesteam
ZBO	Zorgbreedte Overleg

In de wet wordt gesproken over ouder(s)/verzorger(s). Voor de leesbaarheid hanteren wij in dit document hiervoor 'ouders'.

Vragen of reacties?

Leerplichtconsulent@amsterdam.nl

1 Organisatie

De afdeling Leerplicht is onderdeel van de directie Onderwijs, Jeugd en Zorg. Leerplicht is in Amsterdam georganiseerd in zes teams die verdeeld zijn over de stadsdelen: Noord, Oost/Centrum, Zuidoost, Zuid, West en Nieuw-West. De leerplichtambtenaren werken vanuit deze teams. De leerplichtconsulenten werken vanuit de centrale stad.

1.1 Wet- en regelgeving

De Leerplichtwet en de RMC-wetgeving vormen het kader waarbinnen de gemeente haar taken uitvoert. In deze wetten zijn rechten en plichten van ouders, leerlingen, scholen en leerplichtambtenaren vastgelegd, zoals:

- Ieder kind heeft recht op onderwijs.
- Ouders zorgen ervoor dat hun kind op een school staat ingeschreven. Als hun kind niet naar school kan komen, informeren zij de school hierover.
- Scholen houden de aan- en afwezigheid van hun leerlingen bij. Als een leerling ongeoorloofd afwezig is, spreken zij de ouders hierop aan en als een leerling wettelijk verzuim heeft, melden zij dit aan de leerplichtambtenaar.
- Leerplichtambtenaren zien erop toe dat ouders en leerlingen zich aan de Leerplichtwet houden.
- De Inspectie van het onderwijs ziet er op toe dat de scholen zich aan de Leerplichtwet houden.
- De leerplichtconsulenten doen onderzoek naar de uitvoering van het verzuimbeleid op de scholen en zij hebben de Amsterdamse Handboeken Leerplicht opgesteld.

1.1.1 De Leerplichtwet 1969

In de Leerplichtwet 1969 is vastgelegd dat jongeren tussen de 5 en 18 jaar verplicht zijn om onderwijs te volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de volledige leerplicht, voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht. Voor alle leerplichtige en kwalificatieplichtige leerlingen gelden de regels van de Leerplichtwet 1969!

De Leerplichtwet 1969 wordt in dit document verder aangeduid als Leerplichtwet.

1.1.2 De RMC-wetgeving

Met ingang van 2002 is naast de Leerplichtwet de RMC-wetgeving van toepassing. RMC staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Deze wet verplicht gemeenten om leerlingen die niet meer leerplichtig zijn, tot hun 23e jaar te volgen op hun weg naar een startkwalificatie. Als deze jongeren dreigen uit te vallen op school, moeten gemeenten een passend aanbod organiseren, zodat deze jongeren alsnog een startkwalificatie kunnen halen.

De RMC-wetgeving is niet in een aparte wet vastgelegd. In de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de Wet Educatie en Beroepsonderwijs en de Wet op de Expertise Centra is een aantal artikelen opgenomen over verzuim, voortijdig schoolverlaten en de functie van de gemeente hierin.

In het kader van de RMC-wetgeving zijn gemeenten verplicht om met scholen en instellingen afspraken te maken om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. In dit handboek refereren we aan deze afspraken als: Amsterdamse afspraken.

1.1.3 Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) is een beschrijving van de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar en de ketenpartners met betrekking tot de aanpak van schoolverzuim. De MAS is in maart 2017 opgesteld door het OM, de VNG, Halt en de Raad voor de Kinderbescherming vanuit een gezamenlijke visie. In deze visie wordt primair ingezet op preventie en (vrijwillige) jeugdhulp. De beschreven aanpak biedt, afhankelijk van de situatie, ruimte om gemotiveerd andere keuzes te maken. *'Pas toe of leg uit'* is het motto van de MAS.

In de MAS wordt onder andere ingegaan op de wettelijk taken van de leerplichtambtenaar en wordt het juridisch kader van de leer- en kwalificatieplicht beschreven. MAS- informatie voor scholen vindt u op: amsterdam.nl/leerplichtenscholen

1.2 Functies binnen de gemeente Amsterdam

Binnen de organisatie bestaan de volgende functies: leerplichtambtenaar, leerplichtondersteuner, leerplichtassistent, leerplichtconsulent, coördinator en teammanager.

Leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat wettelijke afspraken voor leerlingen tot 23 jaar worden nageleefd zoals deze zijn vastgelegd in de Leerplichtwet en de RMC-wetgeving.

Dat betekent dat de leerplichtambtenaar:

- erop toeziet dat leerlingen tot 18 jaar bij een school staan ingeschreven totdat zij een startkwalificatie hebben;
- erop toeziet dat jongeren van 18-23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben, bezig zijn deze te halen;
- een onderzoek instelt als er een melding binnenkomt dat een leerling zonder toestemming van school weg blijft;
- samenwerkt met de school en andere partners om spijbelaars en uitvallers zo snel mogelijk weer naar school terug te laten keren, eventueel met hulp van een schoolarts, een ouder-kind-centrum, de jeugdzorg of een andere instelling.

Leerplichtondersteuner

De leerplichtondersteuners verzorgen een deel van de administratie van de leerplichtambtenaren. Verder ontvangen zij de binnenkomende post, nemen de telefoon aan en maken afspraken voor de leerplichtambtenaren.

Leerplichtmedewerker

De afdeling Leerplicht organiseert regelmatig acties, bijvoorbeeld rond luxeverzuim, te laat komen en spijbelen. Bij deze acties worden de leerplichtambtenaren ondersteund door leerplichtassistenten.

In opdracht van de leerplichtambtenaar gaan leerplichtassistenten op huisbezoek, om te controleren of een leerling thuis is. Zij brengen de leerling zo nodig naar school met de verzuimbus.

Leerplichtconsulent

De leerplichtconsulenten doen onderzoek naar de uitvoering van het verzuimbeleid op de scholen en zij hebben de Amsterdamse Handboeken Leerplicht opgesteld.

De Handboeken bevatten wet- en regelgeving ten aanzien van leerplicht en geven richtlijnen voor de uitvoering door scholen.

Coördinator en teammanager

De dagelijkse aansturing van de leerplichtambtenaar is in handen van de coördinator en de teammanager. Zij maken zo nodig met de school verbeterafspraken over leerplicht gerelateerde zaken.

1.3 De schoolcontroles

Sinds 1 januari 2012 ligt het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door scholen bij de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspectie heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op de volgende onderwerpen:

- Handelt het hoofd conform [artikel 13a, tweede lid](#) (vakantieverlof wegens de specifieke aard van het beroep een der ouders) of [artikel 14, derde lid, eerste volzin](#) (vrijstelling geregeld schoolbezoek bij andere gewichtige omstandigheden tot en met 10 schooldagen),
- Voldoet het hoofd aan de verplichtingen, opgelegd in de artikelen [18, 21 en 21a](#) (tijdig in- en afschrijvingen doorgeven en het tijdig melden van ongeoorloofd schoolverzuim),
- Verstrekt het hoofd bij de uitvoering van deze wet juiste envolledige inlichtingen.

De leerplichtconsulent heeft een signaalfunctie, zij vormen de verbinding tussen de leerplichtambtenaren en de Inspectie van het Onderwijs. Als de Leerplicht constateert dat een school niet handelt conform de geldende wetgeving dan kan er door de leerplichtconsulent een signaal worden afgegeven bij de Inspectie van het Onderwijs.

2 In- en uitschrijvingen

Voor leerlingen tot 18 jaar geldt de Leerplichtwet: een kind is leerplichtig vanaf de eerste dag van de maand nadat het kind 5 jaar is geworden tot en met het schooljaar waarin het 16 jaar is geworden.

Tot 18 jaar geldt de kwalificatieplicht: leerlingen zijn verplicht onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben.

Een startkwalificatie is een diploma op minimaal niveau mbo-2 of havo.

Een voortijdig schoolverlater is een jongere die de school verlaat zonder startkwalificatie.

Op grond van de Leerplichtwet moet iedere leerplichtige en iedere kwalificatieplichtige leerling bij een school staan ingeschreven. De ouders zijn hiervoor verantwoordelijk.

Daarnaast is in de Leerplichtwet bepaald hoe de school moet handelen bij de in- en uitschrijving van leerlingen.

Voor alle leerlingen binnen het VO (tot 18 jaar én 18 jaar en ouder) geldt de Wet op het Voortgezet Onderwijs en gelden afspraken om voortijdig schoolverlaten terug te dringen.

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet geldt voor leerlingen jonger dan 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben.

In de Leerplichtwet is bepaald wie verantwoordelijk is voor de inschrijving van een kind en wanneer de verplichting tot inschrijving en geregeld schoolbezoek begint en eindigt ([artikelen 2, 3, 4, 5 en 15 van de Leerplichtwet](#)).

Uitschrijving tot 18 jaar

Een uitschrijving van een leerling op verzoek van de ouders is alleen toegestaan:

- wegens inschrijving op een andere school (LPW art. 10);
- wanneer ouders aangeven dat zij naar het buitenland vertrekken ([artikelen 5, 6 en 9 van de Leerplichtwet](#));
- wanneer er vrijstelling van inschrijving geldt op een van de in de LPW genoemde gronden ([artikelen 5, 5a, 6, 7, 8, 9 en 15 van de Leerplichtwet](#)).

Verwijdering

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is (zie hierboven), geldt als een verwijdering.

Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur), wordt gezien als een verwijdering. Zie hiervoor [hoofdstuk 8](#).

2.1.2 In- en uitschrijvingen via BRON

Het Basisregister Onderwijs (BRON) bevat in- en uitschrijvingsgegevens en examen- en diplomagegevens van scholen en instellingen. Scholen leveren deze gegevens aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) en DUO registreert deze gegevens in BRON.

In de wet is het volgende bepaald:

- De scholen geven de in- en uitschrijvingen van leerlingen via DUO door aan BRON;
- Zij melden in- en uitschrijvingen binnen 7 dagen. ([artikel 18 eerste lid van de Leerplichtwet](#));
- Via DUO worden de gegevens vanuit BRON binnen een week doorgegeven aan de gemeente.

Binnen 7 dagen

In het kader van de aanpak voortijdig schoolverlaten en handhaving Leerplichtwet is het essentieel dat de gemeente snel op de hoogte is van de in- en uitschrijvingen. Vandaar dat de school in- en uitschrijvingen binnen 7 dagen moet doorgeven.

De wetgever gaat er hierbij van uit dat het leerling administratiesysteem van de school altijd actueel is: zodra een in- of uitschrijving bekend is bij de school, wordt deze geregistreerd in de leerlingadministratie van de school. Binnen 7 dagen na deze registratie geeft de school de gegevens door aan DUO.

Verder informatie over het doorgeven van in- en uitschrijvingen aan BRON is te vinden bij duo.nl/zakelijk.

2.1.3 Passend Onderwijs

Met de invoering van het passend onderwijs per 1 augustus 2014 is er voor scholen een zorgplicht indien een leerling wordt aangemeld die een ondersteuningsbehoefte heeft. De school beslist op basis van de aangeleverde gegevens of zij de ondersteuning kan bieden die de leerling nodig heeft. Kan de school geen invulling geven aan de ondersteuningsbehoefte dan heeft zij een zorgplicht om te zoeken naar een passende onderwijsplek, in eerste instantie binnen het eigen samenwerkingsverband.

De zorgplicht geldt niet als op de school waar de leerling is aangemeld geen plaats beschikbaar is. Of als het bevoegd gezag de ouders bij de aanmelding vraagt te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs op de school respecteren of onderschrijven en de ouders weigeren dit te verklaren.

2.1.4 Wet op het Voortgezet Onderwijs

Voortijdig schoolverlater (vsv'er)

Scholen en gemeente werken samen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De WVO zegt hierover:

- De school geeft aan de gemeente alle gegevens door die van belang zijn om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te bestrijden ([artikel 118h, van de WVO](#))

In de praktijk gaat dit via DUO: de school meldt in- en uitschrijvingen via DUO aan BRON en DUO geeft deze informatie door aan de gemeente. Zie [paragraaf 2.1.1](#). In- en uitschrijvingen via BRON.

Jongeren zonder startkwalificatie worden tot hun 23e jaar door de gemeente gevolgd en gestimuleerd om alsnog een startkwalificatie te halen.

2.1.5 Amsterdamse afspraken

De gemeente Amsterdam en de Amsterdamse scholen hebben met elkaar afspraken gemaakt om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. In dit handboek refereren we aan deze afspraken als: Amsterdamse afspraken.

Naar een andere school

Een goede overstap van de ene naar de andere school is erg belangrijk voor een succesvolle schoolcarrière. De Amsterdamse schoolbesturen hebben met de gemeente Amsterdam afspraken gemaakt over het proces van aanmelding en inschrijving op een andere school:

- Overstap PO-VO (kernprocedure 1)
- Overstap VO-MBO
- Schoolwisselaars VO-VO

De Amsterdamse scholen hebben toegezegd zich aan deze afspraken te houden. Voor meer informatie over de afspraken: zie de website van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen, www.swvadam.nl (> naar een andere school).

Het Onderwijsschakelloket

Leerlingen in het voortgezet onderwijs die extra zorg nodig hebben die niet meer door de huidige school geboden kan worden, meldt de school en/of de ketenpartner aan bij het Onderwijsschakelloket (OSL) van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen. Hier kan de school ook een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aanvragen voor het speciaal onderwijs cluster 3 of cluster 4. Zie www.swvadam.nl (> onderwijsschakelloket).

Thuiszitters

De gemeente Amsterdam en het Samenwerkingsverband VO hebben afspraken gemaakt om (dreigende) thuiszitters en absoluut verzuimers (AV'ers) eerder in beeld te krijgen. Zie [hoofdstuk 5](#) Melden van schoolverzuim.

2.2 Stappen school bij inschrijving

De school neemt bij inschrijving de volgende stappen:

1. De school vraagt onderwijskundige informatie over de leerling op bij de vorige school.
2. De school geeft de inschrijving binnen 7 dagen door aan DUO.

2.2.1 Instroom brugklas

Als een leerling instroomt in de brugklas van het VO, dan volgt school de stappen van Kernprocedure 1. Zie www.swvadam.nl (> naar een andere school > van basisschool naar voortgezet onderwijs).

2.2.2 No show

Verschijnt de nieuwe leerling niet bij de start van het schooljaar, dan neemt de school contact op met de vorige school van de leerling. Daarnaast meldt de school het verzuim binnen de wettelijke termijnen via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

Zie **paragraaf 5.3** Wettelijk verzuim melden via DUO-verzuimloket.

2.2.3 Onderwijs op andere locatie

Als de school een leerling inschrijft, is de school verantwoordelijk voor het registreren en melden van verzuim. Dit geldt ook als de leerling in werkelijkheid (tijdelijk) een ander traject buiten de school volgt, bv. VAVO, TOP of STOP. Het is dus zaak dat de school hier goede afspraken over maakt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt. Meer informatie over het melden van verzuim staat in **hoofdstuk 5** Melden van schoolverzuim.

2.3 Stappen school bij uitschrijving

Voordat de school een leerling uitschrijft, moet zij nagaan of dit wettelijk gezien mag en zij moet weten wat het vervolgtraject van de leerling is. Zie **paragraaf 2.1.1** Leerplichtwet.

1. Is bekend naar welke school de leerling zal gaan en per wanneer hij daar zal starten?
2. Zo ja, dan neemt de school contact op met de nieuwe school om na te gaan of de leerling daar inderdaad is ingeschreven en per wanneer de leerling daar zal starten.
3. Als de school ervan overtuigd is dat de leerling op een andere school is ingeschreven (de school heeft gecheckt waar de leerling staat ingeschreven en per wanneer hij daar zal starten, zie punt 2), dan schrijft de school de leerling uit op de laatste schooldag voordat de leerling naar de andere school gaat.

2.3.1 Geen vervolgschool

Als niet zeker is dat de leerling is ingeschreven op een andere school (de school is hiervan niet overtuigd), dan mag de school de leerling nog niet uitschrijven. Is de leerling toch vertrokken, dan meldt de school dit direct als vermoedelijk ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar. Zie **hoofdstuk 5** Melden van schoolverzuim.

Het kan zijn dat ouders voor hun kind een vrijstelling van inschrijving hebben op basis van de Leerplichtwet (LPW art. 5, 5a en 15). Ook dan schrijft de school de leerling uit. De ouders van de leerling kunnen een vrijstelling bij de leerplichtambtenaar aanvragen.

2.3.2 Schoolwisselaars

Soms moet een leerling tussentijds overstappen naar een ander onderwijstraject. In dat geval volgt school de stappen van de procedure Schoolwisseling VO-VO: zie www.swvadam.nl (>naar een andere school>naar een andere school voor voortgezet onderwijs). Deze procedure geeft richtlijnen aan scholen om te voorkomen dat de leerling thuis komt te zitten.

2.3.3 Gedwongen schoolwisseling/overplaatsing is verwijdering

Het kan zijn dat een leerling vanwege een ernstig incident niet kan blijven op de huidige school. De leerling kan dan gedwongen worden overgeplaatst naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur). In dat geval is sprake van een verwijdering. De stappen die school hierbij moet zetten staan in **paragraaf 8.3** Stappen bij verwijderen.

2.3.4 Ná uitschrijving

1. De school geeft de uitschrijving binnen 7 dagen door aan DUO.
2. De school geeft onderwijskundige informatie over de leerling door aan de volgende school.

2.3.5 Wanneer een DUO-melding?

Als de leerling is vertrokken zonder dat duidelijk is waarheen, moet de school in het DUO-verzuimloket een melding doen van vermoedelijk ongeoorloofd verzuim. De school mag de leerling nog niet uitschrijven, tenzij de leerplichtambtenaar hiervoor toestemming geeft. Zolang de leerling op de school ingeschreven blijft en deze niet bezoekt, herhaalt de school wekelijks de DUO-melding.

Als er sprake is van verzuim dat de school nog niet hoeft te melden en school maakt zich zorgen over een goede overstap van de leerling naar de nieuwe school, mag zij hiervan altijd een DUO-melding doen. In de toelichting bij de melding moet school dan duidelijk de reden van de melding aangeven.

2.3.6 Eindexamenleerlingen

Vmbo-leerlingen die zijn geslaagd voor het eindexamen, schrijft de school uit in dezelfde week waarin de eindexamenuitslag is vastgesteld. Alle leerlingen die bij de start van het nieuwe schooljaar niet zijn ingeschreven op een vervolgopleiding, worden door de leerplichtambtenaar opgeroepen.

Is een leerling **niet** geslaagd voor het eindexamen, dan wordt in overleg tussen school, ouders en leerling besloten of de leerling nog een jaar op school blijft om opnieuw examen te gaan doen. De leerling blijft dan ingeschreven. Wanneer besloten wordt dat de leerling niet op school zal blijven en de leerling is nog kwalificatieplichtig, dan zijn de ouders verplicht om ervoor te zorgen dat hun kind op een andere school wordt ingeschreven.

- De school heeft daarbij een inspanningsverplichting.
- De leerling kan pas worden uitgeschreven, als een andere school bereid is om de leerling te plaatsen.
- Tot die tijd volgt de leerling het lesprogramma op de 'oude' school.
- Is de leerling daarbij ongeoorloofd afwezig, dan meldt de school dit via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar (zie [hoofdstuk 5](#)).

2.4 VAVO (Joke Smit)

Het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (VAVO) is in principe bedoeld voor mensen vanaf 18 jaar die alsnog een diploma in het voortgezet onderwijs willen halen.

Meer informatie over het VAVO vindt u op [de website van de Rijksoverheid](#).

2.4.1 16- en 17-jarigen

In bepaalde gevallen kunnen ook 16- en 17-jarigen een opleiding in het VAVO volgen. De VO-school waar zij op dat moment zijn ingeschreven, moet akkoord zijn met deelname van de leerling aan het VAVO en de leerling blijft ingeschreven op de huidige VO-school (de zogenaamde Rutte-regeling).

De school waar de leerling staat ingeschreven blijft er ook voor verantwoordelijk dat wettelijk verzuim van deze leerlingen binnen 5 werkdagen via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar gemeld wordt. Het is zaak dat de school van inschrijving hier goede afspraken over maakt. Zie [paragraaf 5.8](#).

2.5 Jongerenpunten

Als school in overleg met de leerplichtambtenaar een leerling zonder startkwalificatie uitschrijft wordt hij/zij een voortijdig schoolverlater (vsv'er). Leerplicht draagt vsv'ers over aan de Jongerenpunten. De adviseurs van de Jongerenpunten begeleiden vsv'ers naar werk of terug naar school.

2.6 Verhuizen binnen of buiten Nederland

Soms kiezen ouders ervoor om hun kind in het buitenland naar school te sturen, of het hele gezin verhuist naar het buitenland. Of het gezin verhuist binnen Nederland. Wat moet de school dan doen?

Vóórdát school de leerling mag uitschrijven moet er duidelijkheid zijn over:

1. De datum: wat is de vertrekdatum en per wanneer willen de ouders de leerling uitschrijven?
2. De nieuwe school: naar welke school gaat de leerling, in welk land en welke plaats?
3. De inschrijving op de nieuwe school: is de leerling daar al ingeschreven en per wanneer zal de leerling daar starten?

Als de ouders aannemelijk maken dat hun kind op een andere school is ingeschreven (in Nederland of daarbuiten) en als de school hiervan overtuigd is (d.w.z. de school heeft gecheckt waar en per wanneer de leerling is ingeschreven), dan schrijft de school de leerling uit op de laatste schooldag voordat de leerling (naar het buitenland) vertrekt.

2.6.1 Nog niet uitschrijven, wel DUO-melden

Als de leerling vertrekt zonder dat ouders aannemelijk hebben gemaakt dat de leerling op een andere school is ingeschreven, dan schrijft de school de leerling nog niet uit. De school meldt de afwezigheid van de leerling als ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

Als de leerling niet op school komt en school heeft van derden vernomen dat het kind naar het buitenland is vertrokken, dan geldt: als de ouders dit niet zelf aan school hebben doorgegeven, blijft de leerling ingeschreven op school en de school meldt de afwezigheid als ongeoorloofd verzuim via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

Bij DUO geldt de volgende afspraak: als de school twijfels of zorgen heeft over een goede overstap naar de nieuwe school, dan schrijft zij de leerling pas uit na overleg met de leerplichtambtenaar.

Als de school de leerling heeft uitgeschreven van school, maar hij of zij staat nog wel ingeschreven in Nederland, dan krijgt de leerplichtambtenaar hiervan automatisch een melding. Op basis hiervan stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. Alle leerplichtige kinderen die in Nederland wonen, moeten immers naar school.

2.6.2 Maximaal één jaar in het buitenland naar school

Als een kind maximaal één jaar in het buitenland naar school zal gaan, dan kunnen de ouders hiervoor eenmalig een beroep doen op vrijstelling van inschrijving op een school in Nederland ([artikel 5 onder c en artikel 9 van de Leerplichtwet](#)). Dit moeten zij regelen via de leerplichtambtenaar.

Voldoen de ouders aan de eisen die de Leerplichtwet en de Wet basisregistratie personen hieraan stellen, dan ontstaat voor één jaar een vrijstelling van de inschrijvingsplicht op een school in Nederland. De Nederlandse school moet de leerling in dat geval uitschrijven (terwijl ouders hun kind ingeschreven kunnen laten in het bevolkingsregister van Nederland).

De Wet basisregistratie personen stelt in dit geval dat een jongere niet langer dan 8 maanden verblijft in het buitenland gedurende een kalenderjaar.

De leerplichtambtenaar zal aan de ouders een verklaring vragen waaruit blijkt dat de jongere is ingeschreven op de buitenlandse school en deze ook geregeld bezoekt.

2.7 Gedwongen achterlating van kinderen in het buitenland

Elk jaar worden er vrouwen en hun kinderen tegen hun zin door hun man of ouder(s) in het buitenland achtergelaten. De gemeente Amsterdam vindt het belangrijk om inzicht te krijgen in de omvang van dit probleem en heeft de scholen gevraagd extra alert te zijn op signalen van gedwongen achterlating.

Van gedwongen achterlating kan sprake zijn als een leerling langdurig afwezig is (al dan niet met bericht van ouders), of als een leerling na de vakantie niet teruggekeerd is op school.

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan meldt de school deze afwezigheid als ongeoorloofd verzuim via DUO aan de leerplichtambtenaar. Zie [DUO/zakelijk](#).
2. Bestaat op school het vermoeden van gedwongen achterlating, dan bespreekt de school dit met de leerplichtambtenaar en in het ZAT.
3. De leerplichtambtenaar informeert de afdeling Leerplicht, dat het vermoeden van gedwongen achterlating vervolgens meldt bij [Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland](#).

Veilig Thuis stelt een onderzoek in. Zij brengt de Dienst Basisinformatie (DBI) op de hoogte en vraagt DBI de kinderen niet uit te schrijven in verband met mogelijke gedwongen achterlating.

De Leerplichtwet blijft voor deze kinderen van kracht zolang zij in Nederland staan ingeschreven. De leerplichtambtenaar beoordeelt in samenspraak met Veilig Thuis of een proces-verbaal zinvol is.

2.7.1 Wanneer een DUO-melding?

- Bij vermoeden van achterlating geldt: zolang de leerling niet is teruggekeerd op school, meldt de school het verzuim wekelijks in het [DUO-verzuimloket](#).
- Als het vermoeden van gedwongen achterlating daadwerkelijk is gemeld bij Veilig Thuis, doet de school na 4 wekelijkse meldingen in het DUO-verzuimloket een LRV-melding. Dit is een melding van langdurig relatief verzuim. Deze melding kan pas worden afgesloten als de leerling weer op school komt of als de leerling definitief bij de school wordt uitgeschreven. Zie [hoofdstuk 5](#).

2.7.2 Wanneer uitschrijven?

- De school schrijft de leerling niet uit zolang het onderzoek van Veilig Thuis loopt.
- Veilig Thuis informeert de leerplichtambtenaar als uit het onderzoek blijkt of de leerling wel of nog niet uitgeschreven kan worden.
- De leerplichtambtenaar brengt de school hiervan op de hoogte.

School en leerplichtambtenaar houden elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen. De school informeert de leerplichtambtenaar als de leerling weer terug is op school.

Voor meer informatie kunt u terecht bij uw leerplichtambtenaar en bij:

[Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland](#) tel. 0800-2000

Direct contact voor professionals tel. 020 798 3798.

2.8 Nieuwkomers

Een nieuwkomer heeft recht op onderwijs!

Nieuwkomers zijn leerlingen die pas in Nederland zijn en niet of nauwelijks Nederlands onderwijs hebben gevolgd. Deze leerlingen beheersen de Nederlandse taal onvoldoende om meteen regulier onderwijs te volgen.

In Amsterdam zijn er 2 scholen met speciale Internationale Schakelklassen (ISK) voor nieuwkomers: Mundus College en Montessori College Oost.

Een school kan een nieuwkomer die bij haar wordt aangemeld, verwijzen naar één van bovenstaande scholen. Beide scholen bieden onderwijs op alle niveaus aan, van praktijkonderwijs tot vwo. Ouders en leerling kunnen zelf kiezen op welke van deze 2 scholen de leerling de ISK zal gaan volgen.

2.9 Detentie of gesloten behandelcentrum

Het kan zijn dat een leerling in detentie of in een gesloten behandelcentrum is geplaatst. Jongeren tot 18 jaar krijgen in de gesloten instelling onderwijs aangeboden en de organisatie die dit onderwijs verzorgt schrijft de leerling in.

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan neemt de school dezelfde dag contact op met leerling en/of ouders om te informeren naar de reden van afwezigheid van de leerling.
2. Als de leerling gesloten is geplaatst, verifieert de school dat bij de betreffende instelling.
3. Als het zeker is dat de leerling gesloten is geplaatst, informeert de school de leerplichtambtenaar over start en einde van de plaatsing.
4. In de verzuimregistratie moet de reden van afwezigheid duidelijk zijn.

2.9.1 Wanneer een DUO-melding?

- Als de school (na eigen onderzoek) niet zeker weet waarom de leerling afwezig is, doet de school bij 16 uur afwezigheid een melding in het DUO-verzuimloket.
- Zolang de leerling afwezig is zonder dat duidelijk is waarom, herhaalt de school wekelijks de DUO-melding. Bij 4 weken ononderbroken afwezigheid doet de school een LRV-melding.

2.9.2 Wanneer uitschrijven?

Een leerling in detentie of in een behandelcentrum wordt begeleid door een medewerker van Jeugdreclassering of andere hulpverlener/begeleider. Deze persoon heeft als taak te zorgen voor de schoolloopbaan na detentie of behandelcentrum. De school van herkomst kan met deze persoon overleggen over het vervolg van de schoolloopbaan. **Het gaat hierbij vaak om maatwerk!**

In het algemeen geldt:

- Als de leerling gesloten is geplaatst, schrijft de school die het onderwijs in de gesloten instelling verzorgt, de leerling in.
- Als de leerling op die andere school is ingeschreven, mag de school van herkomst de leerling uitschrijven.

2.10 Zwangerschap en tienermoeders

Zwangerschap is geen reden om een leerling uit te schrijven. Om te voorkomen dat zwangere leerlingen en tienermoeders voortijdig met school stoppen, is het wel belangrijk dat de begeleiding van deze leerlingen goed verloopt. Het is raadzaam binnen de school een contactpersoon aan te wijzen voor deze leerlingen.

Een zwangere leerling heeft recht op zwangerschapsverlof, net als iemand die werkt. Is de leerling jonger dan 18 jaar, dan moeten haar ouders voor de duur van het zwangerschapsverlof een vrijstelling van geregeld schoolbezoek aanvragen bij de leerplichtambtenaar.

Als de leerling vóór of ná het zwangerschapsverlof zonder geldige reden niet op school komt, meldt de school dit via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.

In [paragraaf 5.12](#) leest u hierover meer.

3 Verzuimbeleid: Voorkomen en aanpakken van verzuim

Een goede relatie tussen school, leerlingen en ouders vormt de basis van een effectief verzuimbeleid. Alle partijen hebben hierbij hun eigen rol:

1. Ouders zorgen ervoor dat hun kind naar school gaat en zij informeren de school als hun kind afwezig is.
2. De school hanteert duidelijke regels bij het voorkomen en aanpakken van verzuim, zodat ouders en leerlingen, maar ook medewerkers van de school weten waar zij aan toe zijn en wat er van hen wordt verwacht.

3.1 Wet- en regelgeving

3.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet geldt voor leerlingen jonger dan 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben.

In de Leerplichtwet is het volgende bepaald:

- De jongere is verplicht het volledige onderwijsprogramma of het volledige programma van de combinatie leren en werken, te volgen dat door de school wordt aangeboden. De jongere voldoet aan deze verplichting, zolang hij geen les- of praktijktijd verzuimt ([LPW art. 4c](#)).
- De directeur houdt aantekening van het verzuim van de leerlingen en hij vermeldt daarbij niet alleen of deze geoorloofd of ongeoorloofd is, maar ook de reden van elk geoorloofd verzuim ([Memorie van toelichting Leerplichtwet 1969 en Leerplichtregeling 1995 art. 2](#)).

3.1.2 Wet op het voortgezet onderwijs

In [artikel 24a, eerste lid onder h van de Wet op het voortgezet onderwijs](#) staat een aantal bepalingen over de communicatie van het verzuimbeleid:

- De school is verplicht om in de schoolgids aan te geven hoe zij schoolverzuim voorkomt en welke maatregelen zij neemt als verzuim wordt geconstateerd.
- De schoolgids bevat ook informatie over de wijze waarop de zorg voor de leerling wordt vormgegeven.
- Het bevoegd gezag reikt de schoolgids uit aan de ouders bij de inschrijving en jaarlijks na de vaststelling van de schoolgids.

3.2 Schoolgids en voorlichting aan ouders en leerlingen

Het aanspreken van ouders en leerlingen op verzuim moet gebaseerd zijn op duidelijke regels.

Ouders krijgen jaarlijks de schoolgids, op papier of via de website.

In de schoolgids staat duidelijk beschreven wat de school van ouders verwacht bij de schoolgang van hun kind. Er staat bijvoorbeeld in wat een ouder moet doen als een kind ziek is en hoe en wanneer verlof kan worden aangevraagd.

Ook staat beschreven hoe de verzuimaanpak op school is georganiseerd en wat ouders hierbij van school kan verwachten. Er staat bijvoorbeeld in welke maatregelen de school neemt bij te laat komen en de mogelijkheid van een Halt-afdoening.

In de schoolgids benoemt de school welke (extra) zorg de school kan bieden, hoe dit is georganiseerd, welke instanties deel uitmaken van het zorgoverleg en welke taken zij hebben. Ook heeft de school opgenomen hoe zij omgaat met de veiligheid (o.a. pestprotocol).

De tekst in de schoolgids moet eenduidig zijn en overeenkomen met de praktijk.

3.3 Verzuim- en meldprotocol

Alle scholen hebben een actueel intern verzuim- en meldprotocol, waarin wordt beschreven welke medewerker welke actie onderneemt in geval van verzuim van een leerling:

- Welke medewerkers spelen een rol bij de verzuimaanpak?
- Hoe en door wie wordt verzuim bijgehouden?
- Welke medewerker heeft het overzicht over het verzuim van de leerlingen?
- Welke medewerker constateert wettelijk verzuim?
- Welke medewerker meldt het wettelijk verzuim via het DUO-verzuimloket bij de leerplichtambtenaar?
- Welke medewerker mailt het verzuimoverzicht en aanvullende informatie rondom het verzuim naar de leerplichtambtenaar?
- Wie vervangt een medewerker met verzuimtaken bij diens afwezigheid?

Verder wordt beschreven hoe de school handelt bij verzuim:

- Wat is de aanpak bij te laat komen en welke medewerker(s) voer(t)(en) dit uit?
- Wat wordt verstaan onder frequent ziekteverzuim? Wat is de aanpak hierbij en welke medewerker(s) voer(t)(en) dit uit?
- Wat doet de school bij beginnend verzuim en welke medewerker onderneemt dan actie?
- Wat doet de school bij aanhoudend verzuim en welke medewerker onderneemt dan actie?

Een voorbeeld van een intern verzuimprotocol VO vindt u op: www.amsterdam.nl/leerplichtenscholen.

3.4 Zorgadviesteam (ZAT)

De leerplichtambtenaar heeft tot taak zoveel mogelijk preventief te werken. Goede samenwerking tussen de school, leerplichtambtenaar en zorgpartners voorkomt escalatie van problemen met en van leerlingen. Daarom is structureel en geregeld contact tussen school, leerplichtambtenaar en zorgpartners noodzakelijk.

Een VO-school kan hiervoor een Zorgadviesteam (ZAT) hebben ingericht.

3.4.1 Deelnemers ZAT

De leerplichtambtenaar maakt deel uit van het ZAT, evenals bijvoorbeeld de jeugdarts en de ouder- en kind adviseur (OKA). Leerlingen en ouders kunnen ook uitgenodigd worden.

De OKA geeft ondersteuning en advies aan leerlingen, ouders en docenten, en verwijst zo nodig door naar gespecialiseerde hulpverleners. De OKA's werken vanuit een ouder- en kind team in de wijk.

School, leerplicht en de OKA maken periodiek afspraken over de samenwerking. De frequentie van deelname aan het ZAT door de leerplichtambtenaar maakt deel uit van deze afspraken.

Het ZAT komt in principe 6 maal per jaar bij elkaar. Het aantal bijeenkomsten kan per school verschillen en is afhankelijk van de aard van de problematiek die speelt.

Het ZAT is erop gericht om met de juiste zorg en begeleiding de schoolgang van de leerling te bevorderen. De taak van de leerplichtambtenaar binnen het ZAT ligt op het vlak van het beoordelen van het verzuim en de afhandeling daarvan. De leerplichtambtenaar heeft hierbij de mogelijkheid om proces-verbaal tegen ouders/ leerlingen op te maken. Dit is echter een uiterst middel. Vroegtijdige inzet van (jeugd) hulp staat voorop.

De verschillende routes die de leerplichtambtenaar kan inzetten bij verzuim staan beschreven in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS).

Voor meer informatie over de zorgstructuur op school, zie de website www.swvadam.nl (> passend onderwijs).

4 Registreren van verzuim

Schoolverzuim betekent: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school.

De verzuimregistratie geeft inzicht in het verzuim per leerling. Het is de basis voor elke actie die de school en de leerplichtambtenaar kunnen ondernemen om verzuim te verminderen en te voorkomen.

Op basis van de verzuimregistratie per leerling kan de school het verzuim op de juiste gronden en binnen de wettelijke termijnen aan de leerplichtambtenaar melden.

Op basis van de totale verzuimregistratie kan de school het schoolverzuim meten en haar verzuimbeleid zo nodig aanpassen.

4.1 Wet- en regelgeving

4.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet geldt voor leerlingen jonger dan 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben.

In de Leerplichtwet is het volgende bepaald:

- De jongere is verplicht het volledige onderwijsprogramma, of het volledige programma van de combinatie leren en werken, te volgen dat door de school wordt aangeboden. De jongere voldoet aan deze verplichting, zolang hij geen les- of praktijktijd verzuimt ([LPW art. 4c](#)).
- De directeur houdt aantekening van het verzuim van de leerlingen en hij vermeldt daarbij niet alleen of deze geoorloofd of ongeoorloofd is, maar ook de reden van elk geoorloofd verzuim (Memorie van toelichting Leerplichtwet 1969 en [Leerplichtregeling 1995 art. 2](#)).

4.1.2 Wet op het Voortgezet Onderwijs

In het Bekostigingsbesluit Wet op het Voortgezet Onderwijs is het volgende bepaald:

- De directeur van de school draagt er zorg voor dat een overzichtelijke administratie van het verzuim van de leerlingen op school beschikbaar is. ([artikel 3, eerste lid van het Bekostigingsbesluit WVO](#))

Ontheffing van onderwijstijd

In een aantal situaties kan de school voor een individuele leerling afwijken van het minimum aantal uren onderwijstijd en de leerling een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden. Deze regeling is bedoeld voor leerlingen die vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen.

De school vraagt de ontheffing aan bij de onderwijsinspectie en die beslist hierover. De leerplichtambtenaar heeft hierbij geen rol.

Voor meer informatie, zie de website van de onderwijsinspectie: [Maatwerk in onderwijstijd](#)

De school is verantwoordelijk voor het registreren van de afwezigheid van de leerling tijdens de uren waarvoor ontheffing is verleend.

Stage

Bij sommige opleidingen maakt een buitenschools praktijkgedeelte (stage) deel uit van het onderwijsprogramma. De school is verantwoordelijk voor het registreren van verzuim van leerlingen tijdens het lesrooster op school én tijdens de stage-uren buiten school.

4.2 Inrichting van de verzuimregistratie

De verzuimregistratie moet een kloppend beeld geven van het verzuim per leerling, per lesuur en tijdens stage. Kloppend wil zeggen: de verzuimregistratie moet inzichtelijk, actueel, betrouwbaar en in overeenstemming met het gerealiseerde les- en stagerooster zijn.

Om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen zijn de volgende aspecten belangrijk:

- De registratie is systematisch van opzet:
 - het is duidelijk hoe en hoe vaak wordt geregistreerd;
 - het is duidelijk wie hiervoor verantwoordelijk is;
 - er wordt eenduidig geregistreerd, volgens een afgesproken codering.
- Dit alles is beschreven in een intern verzuim- en meldprotocol (zie [paragraaf 3.3](#)).
- Dit protocol is geïmplementeerd binnen de school.
- De directie volgt en controleert het proces van registreren en zij stuurt dit zo nodig bij.

Verder geldt het volgende:

- De verzuimregistratie vindt minimaal dagelijks plaats.
- Er wordt onderscheid gemaakt in geoorloofd en ongeoorloofd verzuim.
- Bij geoorloofd verzuim wordt de reden aangetekend.
- Hierbij worden eenduidige verzuimcodes gebruikt (zie [paragraaf 4.3](#)).
- De verzuimregistratie geeft altijd een kloppend overzicht van het verzuim per leerling per lesuur en tijdens stage.

4.3 Soorten verzuim

De school moet het geoorloofde en het ongeoorloofde verzuim bijhouden en bij geoorloofd verzuim moet zij de reden aantekenen.

4.3.1 Geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?

Geoorloofd verzuim is verzuim met geldige reden, ongeoorloofd verzuim is verzuim zonder geldige reden: meer hierover staat in [paragraaf 5.5](#).

4.3.2 Ziekteverzuim: geoorloofd of ongeoorloofd verzuim?

Bij zorgwekkend ziekteverzuim ([paragraaf 5.9](#)) kan de school besluiten om de jeugdarts in te schakelen.

Het kan zijn dat de jeugdarts constateert dat er geen medische reden is voor het verzuim terwijl het ziekteverzuim aanhoudt, zonder verdere verklaring of actie van de ouders.

In dat geval registreert de school het verzuim als ongeoorloofd verzuim, vanaf het moment dat de jeugdarts heeft verklaard dat er geen medische reden is voor het verzuim.

4.3.3 Verzuim dat is ingehaald

Sommige scholen hebben als strafmaatregel dat een leerling ongeoorloofde afwezigheid moet inhalen. Hierbij geldt: ook als de leerling de uren heeft ingehaald, mag de ongeoorloofde afwezigheid waarvoor de leerling wordt gestraft achteraf niet uit de verzuimregistratie worden gehaald! Zie verder [paragraaf 5.2](#).

4.3.4 Verzuim tijdens stage

De school moet ervoor zorgen dat:

- verzuim tijdens stage binnen één week bij school bekend is
- de school verzuim tijdens stage (minimaal) wekelijks registreert.

Bij het berekenen van het aantal uren verzuim worden de uren die op school en tijdens stage zijn verzuimd bij elkaar opgeteld.

4.3.5 Verzuim bij onderwijs op een andere locatie

De school van inschrijving is verantwoordelijk voor het registreren en melden van verzuim. Dit geldt ook als de leerling in werkelijkheid (tijdelijk) een ander traject buitende school volgt, bv. VAVO, TOP of STOP. Het is dus zaak dat de school hier goede afspraken over maakt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt.

4.3.6 Verzuim bij ontheffing van onderwijstijd

De inspectie van het onderwijs kan, op verzoek van de school, ermee instemmen dat voor een bepaalde leerling wordt afgeweken van de voorgeschreven onderwijsuren. Bijvoorbeeld omdat de leerling vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kan.

De afwezigheid van de leerling tijdens de lessen waarvoor ontheffing is verleend is geoorloofde afwezigheid.

- De school kan deze afwezigheid registreren als 'afwezig wegens handelingsplan'.
- Voorwaarde is dat in het handelingsplan duidelijk beschreven staat waarom en welke lessen de leerling afwezig is.

4.3.7 Verzuim vanwege leerlingenvervoer

Het komt voor dat leerlingen verzuimen vanwege redenen die te maken hebben met het leerlingenvervoer. Het leerlingenvervoer is geregeld in de [Amsterdamse Verordening Leerlingenvervoer](#).

In deze verordening, artikel 2, wordt gewezen op de verantwoordelijkheid van de ouders: zij blijven verantwoordelijk voor het schoolbezoek van de leerling.

Om te bepalen of verzuim vanwege leerlingenvervoer geoorloofd of ongeoorloofd is, moet duidelijk zijn waar de oorzaak ligt van het verzuim, bij de vervoerder of bij de ouders:

- Er is sprake van geoorloofd verzuim als de oorzaak ligt bij de vervoerder. Bijvoorbeeld als de bus van het leerlingenvervoer te laat komt of helemaal niet komt.
- Er is sprake van ongeoorloofd verzuim als de oorzaak niet ligt bij de vervoerder en als de ouders geen goede reden hebben voor het verzuim.
- Als ouders een kind thuis houden omdat er nog geen beslissing is genomen op de aanvraag voor bekostiging van het leerlingenvervoer, omdat de bekostiging is vervallen of omdat de aanvraag is afgewezen, is sprake van ongeoorloofd verzuim.

4.3.8 Verzuimcodes

De meeste scholen maken gebruik van verzuimcodes, om het verzuim eenduidig en overzichtelijk bij te houden.

Hieronder staat een aantal soorten verzuim waarvoor de school verzuimcodes kan afspreken. Hierbij moet duidelijk zijn of het geoorloofd of ongeoorloofd verzuim betreft.

Ongeoorloofd verzuim:

- Afwezig zonder bericht
- Afwezig zonder geldige reden
- Te laat

Geoorloofd verzuim:

- Ziek
- Ziek naar huis
- Dokters-, tandarts- en ziekenhuisbezoek (medisch)
- Verlof (vakantieverlof vanwege de aard van het beroep van de ouders óf verlof vanwege gewichtige omstandigheden)
- Afwezig wegens voldoen aan religieuze verplichting
- Schorsing
- Uitgestuurd
- Detentie
- Zwangerschap.

In [hoofdstuk 5](#) leest u meer over het melden van verzuim en het vervolg hierop.

5 Melden van schoolverzuim

Schoolverzuim betekent: het niet aanwezig zijn bij lessen of activiteiten van het lesrooster op school of buiten school. Op grond van de Leerplichtwet zijn ouders verantwoordelijk voor het informeren van de school als hun leerplichtige kind afwezig is.

De wet maakt onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim: geoorloofd verzuim is verzuim met geldige reden; ongeoorloofd verzuim is verzuim zonder geldige reden.

In de wet is vastgelegd wanneer de school ongeoorloofd verzuim moet melden aan de leerplichtambtenaar.

Verzuimbepalingen over leerlingen tot 18 jaar staan in de Leerplichtwet. In de Wet op het Voortgezet Onderwijs staan de bepalingen over leerlingen van 18-23 jaar zonder startkwalificatie.

5.1 Wet- en regelgeving

5.1.1 Leerplichtwet

Bij leerlingen tot 18 jaar is de Leerplichtwet van toepassing. Hierin is het volgende vastgelegd:

Geregeld schoolbezoek

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat een leerling de school geregeld moet bezoeken:

- Ouders zijn verplicht te zorgen dat hun kind de school geregeld bezoekt en jongeren vanaf 12 jaar zijn zelf ook verantwoordelijk voor geregeld schoolbezoek ([artikel 2 van de Leerplichtwet](#)).
- Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd ([artikel 4, tweede lid van de Leerplichtwet](#)).
- Ouders moeten de school in kennis stellen van de afwezigheid van hun kind en de reden daarvoor ([artikelen 11, 12 en 13 van de Leerplichtwet](#)). Meer over verlof en vrijstelling staat in [hoofdstuk 6](#).

Wettelijk verzuim melden

Over het melden van verzuim zegt de Leerplichtwet:

- Als een leerling zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken in totaal 16 uren les- of praktijktijd bedraagt, meldt de school dit onverwijld in het DUO-verzuimloket, zo mogelijk met opgave van de reden van het verzuim ([artikel 21a van de Leerplichtwet](#)).

5.1.2 Wet op het Voortgezet Onderwijs

Het Bekostigingsverslag Wet op het Voortgezet Onderwijs bepaalt:

- De directeur van de school draagt er zorg voor dat een overzichtelijke administratie van het verzuim van de leerlingen op school beschikbaar is ([artikel 3 van het Bekostigingsbesluit WVO](#)).

Vanaf 18 jaar

Bij leerlingen van 18 of ouder geldt de Leerplichtwet niet meer, ook niet als zij op het VO zitten. De Wet op het Voortgezet Onderwijs zegt over het melden van verzuim van leerlingen van 18-23 jaar zonder startkwalificatie:

- De school meldt ongeoorloofd verzuim van een aaneengesloten periode van 4 opeenvolgende lesweken onverwijld in het DUO-verzuimloket ([artikel 28a WVO](#)).

5.1.3 Amsterdamse afspraken

De gemeente Amsterdam en de Amsterdamse scholen hebben met elkaar afspraken gemaakt om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. In dit handboek refereren we aan deze afspraken als: Amsterdamse afspraken.

Verzuimmelden 18min en 18plus geen onderscheid

Afgesproken is dat de scholen bij alle Amsterdamse leerlingen tot 23 jaar zonder startkwalificatie (18min en 18plus) dezelfde meldtermijn hanteren:

- De school meldt deze leerlingen in het DUO-verzuimloket bij ongeoorloofd verzuim van in totaal 16 uren les- of praktijktijd binnen een periode van 4 opeenvolgende lesweken.

De leerplichtambtenaar behandelt het verzuim van alle leerlingen die worden gemeld. Er kan echter alleen proces-verbaal worden opgemaakt voor leerlingen die nog onder de Leerplichtwet vallen, dus de leerlingen jonger dan 18 jaar zonder startkwalificatie.

Ouderbetrokkenheid

Afgesproken is dat de school de ouders tijdig informeert over de schoolgang en het verzuim van hun kind. Dit geldt voor de ouders van leerplichtige leerlingen, maar waar mogelijk ook voor de ouders van bovenleerplichtige leerlingen. Handboek MBO: toestemming jongere.

Aanpak ziekteverzuim

Bij langdurig of frequent ziekteverzuim kan de schoolloopbaan van de leerling in gevaar komen.

Daarom is het belangrijk dat ziekteverzuim vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat op tijd de juiste aanpak wordt ingezet:

- De school komt in actie als een leerling 7 schooldagen aaneengesloten of 4 keer in twaalf schoolweken ziek is gemeld.

5.2 Actie school bij afwezigheid leerling

Als een leerling afwezig is, moet de school zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen over de oorzaak van het verzuim van de leerling en aantoonbaar actie ondernemen om de leerling weer op school te krijgen. Als het goed is, staan deze acties beschreven in het interne verzuimprotocol van de school. Zie [paragraaf 3.3](#).

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan:
 - I. neemt de school dezelfde dag contact op met leerling en/of ouders om te informeren naar de reden van afwezigheid van de leerling.
 - II. Registreert de school het verzuim in het leerlingvolgsysteem.
2. De school spreekt de ouders van de leerling aan op het verzuim van hun kind. Bij leerlingen van 12 jaar en ouder spreekt de school ook de leerling zelf aan.
3. De school maakt afspraken met de leerling over het verzuim, legt deze afspraken vast en ziet erop toe dat de afspraken nagekomen worden.
4. Houdt het verzuim aan, dan onderzoekt de school of de leerling extra ondersteuning of begeleiding nodig heeft om de opleiding te kunnen vervolgen (ouder- en kind adviseur, schuldhulpverlening etc.).
5. De school doet één of meer meldingen in het DUO-verzuimloket bij ongeoorloofd verzuim van 16uren les- of praktijktijd binnen 4 aaneengesloten lesweken. Zie [paragraaf 5.3](#) en [paragraaf 5.4](#).
6. De school houdt per leerling een dossier bij van het verzuim van de leerling (geoorloofd en ongeoorloofd) en de inspanningen die de school heeft verricht om het verzuim aan te pakken (bv. afspraken met de leerling, kopieën van brieven, bespreking in ZAT, inzetten van ouder- en kind adviseur, jeugdarts, etc.).

5.3 Wettelijk verzuim melden via DUO-verzuimloket

De school is verplicht om ongeoorloofd verzuim van 16 uur les- of praktijktijd binnen 4 opeenvolgende lesweken onverwijld via DUO te melden bij de leerplichtambtenaar. (artikel 21a van de Leerplichtwet).

Hierbij geldt:

- Bij lesuren van minder of gelijk aan 60 minuten geldt: de school meldt bij 16 lesuren.
- Bij lesuren van meer dan 60 minuten en bij gedifferentieerde lesuren geldt: de school rekent de lesuren om naar klokuren en meldt bij 16 klokuren.
- Ongeoorloofd verzuim van leerlingen van 18-23 jaar wordt ook gemeld bij 16 lesuren.
- Onverwijld wil zeggen: binnen 5 werkdagen.
- School meldt wettelijk verzuim via DUO aan de leerplichtambtenaar.

5.3.1 Stappen melding

1. School meldt het verzuim via DUO aan de leerplichtambtenaar. Voor veel scholen is er een automatische koppeling tussen het softwarepakket van de school (bijvoorbeeld Magister) voor de verzuimregistratie en het DUO verzuimloket. Deze scholen kunnen rechtstreeks melden vanuit hun verzuimregistratiesysteem.
2. School vermeldt hierbij om wat voor soort verzuim het gaat (zie [paragraaf 5.5](#)).
3. School mailt tegelijkertijd het verzuimoverzicht naar de leerplichtambtenaar van de school. De leerplichtambtenaar heeft een totaalbeeld van het verzuim van de leerling nodig. In het DUO-verzuimloket worden slechts de uren ongeoorloofd verzuim weergegeven waarop de melding gebaseerd is.
4. Gaat het om een leerling die niet in Amsterdam woont, dan stuurt de school het verzuimoverzicht naar de leerplichtambtenaar van de woongemeente van deze leerling.
5. Dit verzuimoverzicht moet zodanig zijn, dat de leerplichtambtenaar op basis hiervan het verzuim van de leerling kan beoordelen.
6. School geeft de leerplichtambtenaar aanvullende informatie rondom het verzuim:

- de (vermoedelijke) reden van verzuim
- de acties die de school heeft ondernomen
- de reactie van de leerling hierop
- welke inzet de school verwacht van de leerplichtambtenaar.

5.3.2 Ná de melding

- De school blijft ook na een DUO-melding inspanningen verrichten om het verzuim terug te dringen.
- Als een leerling na een verzuimmelding terugkomt op school en vervolgens opnieuw 16 lesuren binnen 4 lesweken ongeoorloofd afwezig is, doet de school opnieuw een DUO-melding van relatief verzuim.
- Als een leerling na een verzuimmelding aaneengesloten ongeoorloofd afwezig blijft, moet de school wekelijks een herhaalmelding via DUO aan de leerplichtambtenaar doen.
- Na 4 lesweken aaneengesloten ongeoorloofde afwezigheid doet de school een melding in de categorie langdurig relatief verzuim (LRV-melding) en hoeft dan niet meer wekelijks de afwezigheid te melden. Bij terugkeer op school van de leerling vult de school de einddatum van het LRV-verzuim in.

Dit melden is een wettelijke verplichting en staat los van de inspanningen door de school en de verzuimbehandeling door de leerplichtambtenaar.

5.3.3 Asielzoekers en statushouders

Verzuim van leerplichtige/kwalificatieplichtige asielzoekers, statushouders, leerlingen zonder BSN en expatleerlingen moet ook worden gemeld volgens de wettelijke regels. Bij twijfel, neem dan contact op met de leerplichtambtenaar.

5.4 Hoe bereken je 16 uur verzuim en wat is de 1e verzuimdag?

In elke DUO-melding geeft de school aan wat de eerste en de laatste verzuimdag is van het verzuim waarvoor deze DUO-melding wordt gedaan.

In het kader op de volgende pagina wordt dit verder uitgelegd:

Terugkerend verzuim, bijvoorbeeld:

- Tussen **1 november** en **14 november** is leerling in totaal 16 uren ongeoorloofd afwezig
- De school moet binnen 5 werkdagen na 14 november een DUO-melding doen
- De school doet deze DUO-melding bv. op 19 november
- De school geeft in deze DUO-melding als **1^e verzuimdag** op: **1 november**.

Vanaf **15 november** (meteen na overschrijding van de eerste 16 uren) begint een nieuwe periode van 4 lesweken en begin je opnieuw 16 uren te tellen. Je gaat dus niet pas opnieuw tellen na de DUO-melding!

- Tussen **15 november** en **28 november** is leerling opnieuw 16 uren ongeoorloofd afwezig
- De school moet opnieuw binnen 5 werkdagen na 28 november een DUO-melding doen
- De school doet deze DUO-melding bv. op 3 december
- De school geeft in deze DUO-melding als **1^e verzuimdag** op: **15 november**.
- Etc.

Aaneengesloten verzuim, bijvoorbeeld:

- Tussen **1 november** en **5 november** is leerling in totaal 16 uren ongeoorloofd afwezig
- Het blijkt dat de leerling hierna continu afwezig blijft en tussendoor niet meer terug komt op school
- De eerste DUO-melding in de categorie 16-uur verzuim moet school doen binnen 5 werkdagen na 5 november
- De school doet deze DUO-melding bv. op 8 november
- Daarna moet de school wekelijks een 16-urs DUO-melding doen.
- De school zorgt ervoor dat de einddatum van de eerste melding aansluit aan de begindatum van de 2^e melding enz. Hierdoor weet de leerplichtambtenaar dat de leerling vanaf 1 november aaneengesloten afwezig is.
- Bij continu afwezig zijn vinkt de school in de melding aan dat de leerling alle lessen heeft gemist.
- Na 4 lesweken continu ongeoorloofd verzuim doet de school een LRV-melding als het verzuim voortduurt. De school hoeft dan niet meer wekelijks te melden, de leerplichtambtenaar weet dat de leerling continu afwezig is. De einddatum van deze LRV- melding vult de school in zodra de leerling weer naar school gaat.

5.5 Soorten verzuim in DUO-verzuimloket

De school meldt verzuim via DUO aan de leerplichtambtenaar en zij geeft in het DUO-verzuimloket aan wat voor soort verzuim het betreft. Op de website van DUO zakelijk staat een beslisboom met: [Welk type verzuim moet de school melden](#)

Zij heeft hierbij de keuze uit één van de volgende verzuimsoorten:

16 uur in 4 weken: ongeoorloofd verzuim van 16 uren les- of praktijktijd binnen 4 aaneengesloten lesweken. De school is verplicht dit verzuim voor leerplichtigen te melden en daarom wordt dit wettelijk verzuim genoemd.

Overig verzuim: regelmatig spijbelen en/of te laat komen. Dit kan minder zijn dan 16 lesuren binnen 4 lesweken. In de categorie Overig Verzuim is vanaf augustus 2018 binnen deze categorie een subcategorie voor het melden van langdurig ziekteverzuim (thuiszitters) toegevoegd.

Luxe verzuim: ongeoorloofde afwezigheid doordat de leerling buiten de schoolvakanties om op vakantie gaat.

Langdurig Relatief Verzuim (LRV) 18- : ongeoorloofd aaneengesloten verzuim van 4 lesweken of langer.

RMC verzuim 18+: ongeoorloofd verzuim van een 18-23-jarige zonder startkwalificatie van 4 aaneengesloten lesweken. De school is verplicht dit verzuim te melden en daarom wordt dit wettelijk RMC-verzuim genoemd.

16 uur in 4 weken 18+: ongeoorloofd verzuim van 16 uren les- of praktijktijd binnen 4 aaneengesloten lesweken.

5.6 Eerder melden mag!

De school kan en mag verzuim ook eerder via het DUO-verzuimloket melden, dus vóórdat er sprake is van ongeoorloofd verzuim van 16 lesuren binnen 4 lesweken. Bijvoorbeeld als er zorgen zijn over het verzuimgedrag van een leerling of als de maatregelen van de school geen effect hebben op het verzuim.

LET OP

Als school verzuim meldt van minder dan 16 lesuren binnen 4 lesweken, moet zij kunnen laten zien dat zij zelf inspanningen heeft verricht om het verzuim van de leerling aan te pakken.

Eerder melden kan bijvoorbeeld in het geval van:

- Ongeoorloofd verzuim van minder dan 16 lesuren binnen 4 lesweken:
 - met mogelijk problematische achtergrond;
 - of in combinatie met regelmatig te laat komen.
- Regelmatig te laat komen: vanaf 12x binnen 4 lesweken.
- Zorgwekkend ziekteverzuim (zie paragraaf 5.9).
- Twijfel bij ziekmeldingen.
- Verzuim rondom schoolvakanties.
- Ongeoorloofd verzuim na afwijzing van een verlofaanvraag.
- Vertrek naar het buitenland (zie paragraaf 5.10).
- Leerling is vertrokken zonder dat duidelijk is waarheen.

5.6.1 Richtlijn beginnend verzuim: de 3-6-9 aanpak

Leerplicht Amsterdam heeft met een aantal Amsterdamse VO-scholen afgesproken om beginnend verzuim gezamenlijk aan te pakken, volgens de 3-6-9-aanpak:

- Bij 3 uur verzuim onderneemt de school actie richting de leerling.
- Bij 6 uur verzuim onderneemt de school schriftelijke actie richting leerling en ouders.
- Bij 9 uur verzuim onderneemt de school actie richting leerling en ouders en doet zij een melding in het DUO-verzuimloket.

De leerplichtambtenaar roept de leerling vervolgens op. Meestal houdt de leerplichtambtenaar hiervoor spreekuur op de school zelf. Als het verzuim na de melding en het gesprek met de ouders aanhoudt, kan de leerplichtambtenaar besluiten om de leerling naar Halt te verwijzen.

5.6.2 Halt-straft

Een Halt-straft kan alleen ingezet worden als aan bepaalde voorwaarden is voldaan, zoals bijvoorbeeld:

- er is geen sprake van zorgelijke problematiek
- de school heeft een te-laat-kom-regeling
- in het reglement van de school is opgenomen dat een Halt-afdoening kan worden ingezet
- de jongere stemt in met Halt.

Voor meer informatie over de voorwaarden en de Halt-afdoening zelf: zie de [website van Halt](#).

5.6.3 Melden van 16 uurs verzuim bij 18+

Voor leerlingen van 18 jaar of ouder geldt de Leerplichtwet niet meer, ook niet als zij nog op het VO zitten. Dit betekent dat de leerplichtambtenaar geen sanctiemogelijkheden heeft, zoals bij leerplichtige leerlingen. De school hoeft echter geen onderscheid te maken voor het melden van 16-uur verzuim van 18- en 18+ leerlingen zonder startkwalificatie.

De leerplichtambtenaar kan wel:

- proberen de leerling te motiveren om weer naar school te gaan;
- de leerling wijzen op de schoolregels;
- de school adviseren tot een sanctie binnen het eigen verzuimbeleid;
- doorverwijzen naar hulpverlening binnen of buiten de school.

5.7 Wat gebeurt er na een melding?

5.7.1 Onderzoek leerplichtambtenaar

Wat er gebeurt na een melding schoolverzuim, is vastgelegd in de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). De MAS is opgesteld door ketenpartners betrokken bij schoolverzuim en beschrijft de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar en betrokken ketenpartners m.b.t. schoolverzuim. Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp staat bij de aanpak voorop. Zie [MAS info voor scholen](#).

5.8 Melden verzuim van leerling die elders onderwijs volgt

Wettelijk is het zo dat de school waar de leerling is ingeschreven (de stamschool) verantwoordelijk is voor het tijdig melden van ongeoorloofd verzuim in het DUO-verzuimloket. Wettelijk verzuim moet binnen 5 werkdagen via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar gemeld worden.

Als een leerling in werkelijkheid (tijdelijk) een ander traject buiten de stamschool volgt, bv. VAVO, is het zaak dat de stamschool hier goede afspraken over maakt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt.

5.8.1 Stappen school

1. De stamschool geeft aan de leerplichtambtenaar door dat de leerling (tijdelijk) een traject buiten de school volgt.
2. De stamschool spreekt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt af, hoe en wanneer zij op de hoogte wordt gesteld van wettelijk ongeoorloofd verzuim. Dit moet zo geregeld zijn dat de stamschool het verzuim binnen 5 werkdagen kan melden in het DUO-verzuimloket.
3. Zodra de locatie waar de leerling onderwijs volgt aan de stamschool doorgeeft dat er sprake is van wettelijk ongeoorloofd verzuim, meldt de stamschool dit verzuim in het DUO-verzuimloket.
4. In de DUO-melding geeft de stamschool aan op welke locatie de leerling onderwijs volgt.
5. Als de leerling weer terugkomt op de stamschool, geeft deze school dit door aan de leerplichtambtenaar.

5.8.2 Afspraken Joke Smit en Transferium

Leerplicht heeft met de Joke Smit (voor de 16- en 17-jarigen) en met de Transferia afspraken gemaakt over het doorgeven van wettelijk ongeoorloofd verzuim. Ook is aan deze locaties een eigen leerplichtambtenaar verbonden. Voor het Transferium is dit de leerplichtambtenaar van de Altra-locatie waar het Transferium is ondergebracht.

Met de Joke Smit en de Transferia zijn de volgende afspraken gemaakt over het melden van verzuim:

- Bij wettelijk ongeoorloofd verzuim zorgen zij ervoor dat de stamschool hiervan op tijd op de hoogte is gesteld, zodat de stamschool dit verzuim binnen 5 werkdagen kan melden in het DUO-verzuimloket.
- Zij geven ook het verzuimoverzicht door aan de stamschool.
- **Tegelijkertijd** mailen zij dit wettelijk ongeoorloofd verzuim, het bijhorend verzuimoverzicht en aanvullende informatie naar de leerplichtambtenaar die aan de eigen vestiging is verbonden.

Vervolgens meldt de stamschool het verzuim in het DUO-verzuimloket.

De leerplichtambtenaren die aan de Joke Smit en de Transferia zijn verbonden, behandelen het verzuim.

5.9 Ziekteverzuim en DUO-melding

Bij langdurig of frequent ziekteverzuim kan de schoolloopbaan van de leerling in gevaar komen.

Daarom is het belangrijk dat ziekteverzuim vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat op tijd de juiste aanpak wordt ingezet. Zo kunnen we ervoor zorgen dat de leerling zoveel en zo goed mogelijk weer naar school gaat. Een goede communicatie tussen ouders en school is hierbij erg belangrijk.

- Allereerst zijn ouders en school aan zet om het ziekteverzuim te laten eindigen. Van ouders mag een actieve houding verwacht worden om de juiste hulp voor hun kind in te zetten.
- School heeft een zorgplicht. Dat betekent dat school verplicht is om bij ziekteverzuim onderwijs op maat aan te bieden. De school stelt samen met de ouders en de leerling een plan op hoe aan het onderwijs inhoud en vorm wordt gegeven gedurende de ziekte.
- Als het niet duidelijk is in hoeverre de leerling belast kan worden met onderwijs, kan de belastbaarheid van de leerling onderzocht worden door de jeugdarts.
- Als leerling/ouders niet willen meewerken aan het onderzoek naar belastbaarheid, kan de school haar zorgplicht niet nakomen. In dat geval zet de school het ziekteverzuim om in (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim (de school acht het ziekteverzuim ongeoorloofd).
- De school meldt dan het verzuim via DUO bij de leerplichtambtenaar met de toelichting van het verzuim.

5.9.1 Ziekteverzuimaanpak volgens M@ZL

De M@ZL methode kent duidelijke criteria en stappen (zie amsterdam.nl/leerplichtscholen):

1. De school houdt het ziekteverzuim van de leerlingen nauwkeurig bij.
2. De school komt in actie als een leerling 7 schooldagen aaneengesloten of 4 keer in 12 schoolweken ziek is gemeld. De mentor/zorgcoördinator heeft een verzuimgesprek met de leerling en ouders op school.
3. Als er een medisch advies nodig is verwijzen zij naar de jeugdarts. Het advies van een onafhankelijk arts vanuit een breed sociaal-medisch perspectief is soms nodig om alle achterliggende factoren in kaart te brengen en medische klachten correct te duiden.
4. De jeugdarts maakt met de leerling en ouders een plan van aanpak, dat ook met de school besproken wordt. Samen houden zij de vinger aan de pols.
5. Als leerling en ouders de afspraken niet naleven, gaat het dossier alsnog naar de leerplichtambtenaar.

5.9.2 Scholen zonder ziekteverzuimproject

Scholen die geen gebruik maken van het ziekteverzuimproject, wordt ook geadviseerd om bovenstaande criteria voor zorgwekkend ziekteverzuim te hanteren. Bij de aanpak van zorgwekkend ziekteverzuim is echter een grotere rol weggelegd voor de school zelf en in mindere mate voor de jeugdarts.

5.9.3 Wanneer een DUO-melding bij ziekteverzuim?

LET OP

In de volgende gevallen doet de school een DUO-melding:

- Leerling en ouders houden zich niet aan de afspraken die met de jeugdarts zijn gemaakt over terugkeer naar school en het ziekteverzuim houdt aan.
- Leerling en ouders verschijnen niet op het spreekuur van de jeugdarts en het ziekteverzuim houdt aan.
- De jeugdarts constateert dat er geen medische reden is voor het verzuim en het ziekteverzuim houdt aan, zonder verdere verklaring of actie van de ouders.
- In dit laatste geval registreert de school het verzuim als ongeoorloofd verzuim, vanaf het moment dat de jeugdarts heeft verklaard dat er geen medische reden is voor het verzuim.

Tegelijk met de DUO-melding informeert de school de leerplichtambtenaar over de (vermoedelijke) reden van verzuim, de acties die de school heeft ondernomen en de reactie van leerling/ouders hierop. De school informeert de ouders over de melding in het DUO-verzuimloket. De leerplichtambtenaar onderneemt actie, in samenspraak met de zorgcoördinator.

Als er ernstige zorgen zijn over de leerling, bepaalt het ZAT of er een zorgmelding wordt gedaan bij [Veilig Thuis](#).

5.10 Verzuim melden bij verhuizing binnen of buiten Nederland

Van ouders mag worden verwacht dat zij tijdig op de school van hun kind aangeven dat zij van plan zijn te gaan verhuizen. De school vraagt hen om de volgende informatie:

1. De datum: wat is de vertrekdatum en per wanneer willen de ouders de leerling uitschrijven?
2. De nieuwe school: naar welke school gaat de leerling, in welk land en welke plaats?
3. De inschrijving op de nieuwe school: is de leerling daar al ingeschreven en per wanneer zal de leerling daar starten?

In de Beleidsregel van de minister van OCW over verlof wordt voor een verhuizing maximaal 1 schooldag toegekend. Dit betekent dat ouders ruim vóór de verhuizing ervoor moeten zorgen dat hun kind aansluitend op een nieuwe school geplaatst kan worden.

Scholen moeten in- en uitschrijvingen van leerlingen binnen 7 dagen melden; zo is voor de leerplichtambtenaar inzichtelijk of leerlingen op een school staan ingeschreven of dat zij absoluut verzuimer zijn.

5.10.1 Wanneer een DUO-melding?

In het algemeen geldt: als de leerling is vertrokken zonder dat duidelijk is waarheen, **moet** de school de afwezigheid in het DUO-verzuimloket melden als vermoedelijk ongeoorloofd verzuim.

De school doet één of meerdere DUO-meldingen:

- Als de ouders aangeven dat hun kind naar het buitenland is vertrokken, **zonder dat** zij aannemelijk hebben gemaakt dat hun kind op een buitenlandse school is ingeschreven.

- Als de leerling niet op school komt en school van derden heeft vernomen dat het kind naar het buitenland is vertrokken.
- Als de leerling langdurig afwezig is en de school heeft een vermoeden van gedwongen achterlating (zie [paragraaf 2.7](#)).

In al deze gevallen mag de school de leerling **nog niet uitschrijven**, tenzij de leerplichtambtenaar hiervoor toestemming geeft. Meer over de stappen bij uitschrijving: zie [paragraaf 2.3](#).

Zolang de leerling op school ingeschreven is en deze niet bezoekt meldt school wettelijk verzuim via het DUO-verzuimloket: zie [paragraaf 5.3](#).

5.11 Detentie of gesloten behandelcentrum

Het kan zijn dat een leerling (waarschijnlijk) in detentie of in een gesloten behandelcentrum is geplaatst, binnen of buiten Amsterdam.

1. Is een leerling zonder bericht afwezig, dan neemt de school dezelfde dag contact op met leerling en/of ouders om te informeren naar de reden van afwezigheid van de leerling.
2. Als de leerling gesloten is geplaatst, verifieert de school dat bij de betreffende instelling.
3. Als het zeker is dat de leerling gesloten is geplaatst, informeert de school de leerplichtambtenaar over start en einde van de plaatsing.
4. In de verzuimregistratie moet de reden van afwezigheid duidelijk zijn.

5.11.1 Wanneer een DUO-melding?

- Als de school (na eigen onderzoek) niet zeker weet waarom de leerling afwezig is, doet de school bij 16 uur afwezigheid een melding in het [DUO-verzuimloket](#).
- Zolang de leerling afwezig is zonder dat duidelijk is waarom, meldt school wettelijk verzuim via het DUO-verzuimloket: zie [paragraaf 5.3](#).

Over de handelwijze t.a.v. wel of niet uitschrijven: zie [hoofdstuk 2](#).

5.12 Zwangerschap en tienermoeders

Zwangere leerlingen en tienermoeders zijn zelf verantwoordelijk voor het goed afronden van de schoolloopbaan. Maar om te voorkomen dat zij voortijdig met hun school stoppen, is het belangrijk dat het begeleiden van deze leerlingen goed verloopt. Het is raadzaam binnen de school een contactpersoon aan te wijzen voor deze leerlingen. Deze persoon zorgt ervoor dat onderstaande stappen worden uitgevoerd.

5.12.1 Stappen school bij zwangerschap van een leerling

1. School wijst een contactpersoon aan voor de zwangere leerling.
2. De contactpersoon informeert het zorgteam over de zwangerschap van de leerling.
3. School spreekt de periode voor het zwangerschapsverlof af: maximaal 16 weken.
4. De school schrijft de leerling niet uit gedurende het zwangerschapsverlof.
5. School stelt een Contract Zwangerschapsverlof op met de leerling en stuurt een kopie hiervan naar de leerplichtambtenaar.

6. Bij leerlingen jonger dan 18 jaar: school laat een *vrijstelling geregeld schoolbezoek* door ouders aanvragen bij de leerplichtambtenaar.
7. Voor, gedurende en na het verlof houdt de contactpersoon contact met de leerling. Terugkeer naar school is hierbij een terugkerend thema.
8. School reageert alert op (ziekte)verzuim van de leerling, vóór en ná het verlof.
9. Als de leerling vóór of ná het zwangerschapsverlof zonder geldige reden niet op school komt, meldt de school dit via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar.
10. Als een leerling de zwangerschap of het ouderschap als reden opgeeft voor ziekteverzuim, kan de school via de jeugdarts bij de GGD een belastbaarheidsonderzoek aanvragen. Afhankelijk van de beoordeling kan de leerling een aangepast lesprogramma volgen, of gemeld worden bij de leerplichtambtenaar.

Hieronder worden de stappen verder toegelicht.

5.12.2 Contract Zwangerschapsverlof

Een zwangere leerling heeft, net als een zwangere die werkt, recht op maximaal 16 weken zwangerschapsverlof (4 -6 weken voor en 10-12 weken na de bevalling). Daarbuiten moet zij aanwezig zijn volgens het lesrooster.

De school stelt met de leerling een Contract Zwangerschapsverlof op, met daarin:

- de uiterekende bevallingsdatum;
- de datum waarop het zwangerschapsverlof ingaat;
- de datum van terugkeer naar school;
- de contactpersoon binnen school;
- eventuele afspraken over een aangepast lesprogramma of het afleggen van toetsen en examens;
- informatie over hoe straks school en de zorg voor het kind worden gecombineerd, bijvoorbeeld: hoe is de kinderopvang geregeld?

Een voorbeeld van een Contract Zwangerschapsverlof vindt u op: www.amsterdam.nl/leerplichtensholen

5.12.3 Jonger dan 18 jaar: vrijstelling geregeld schoolbezoek

Is een zwangere leerling jonger dan 18 jaar, dan moeten haar ouders een *vrijstelling geregeld schoolbezoek* bij de leerplichtambtenaar aanvragen, voor de duur van het zwangerschapsverlof (LPW art. 11 onder g).

5.12.4 Aangepast lesprogramma

Als een leerling voor of na de bevalling aangeeft de lessen door ziekte of complicaties niet te kunnen volgen, kan de school bij de GGD (via de jeugdarts) een belastbaarheidsonderzoek laten doen. Daarmee kan vastgesteld worden of de school een aangepast lesprogramma moet opstellen. Ziekte of complicaties moet de leerling met een verklaring van de arts onderbouwen.

5.12.5 Inschakelen leerplichtambtenaar

De school stuurt een kopie van het Contract Zwangerschapsverlof naar de leerplichtambtenaar.

Komt een leerling tijdens haar zwangerschap of na haar zwangerschapsverlof zonder

opgegeven geldige reden niet op school, dan neemt de school contact op met de leerling om te informeren naar de reden van afwezigheid. Tevens meldt de school het verzuim via het DUO-verzuimloket aan leerplichtambtenaar, met hierbij de (vermoedelijke) reden van verzuim, de acties die de school heeft ondernomen en de reactie van de leerling hierop.

Als school hierover met de leerling geen bijzondere afspraken heeft gemaakt, dan gelden de normale leerplichtregels voor het melden van verzuim: zie [hoofdstuk 5](#).

5.13 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Vanaf 1 juli 2013 is elke organisatie verplicht om een Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld te hebben. Hierin staan de stappen beschreven die de organisatie moet zetten bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld.

Bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld volgt de school de stappen van de meldcode. Ook leerplichtambtenaren hebben een eigen meldcode. Als de leerplichtambtenaar vermoedens heeft van kindermishandeling of huiselijk geweld, zal hij/zij (meestal in overleg met de school) deze meldcode volgen.

Meer informatie over de meldcode vindt u op de website van [Veilig Thuis](#) of <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld>

5.14 Melden thuiszitters bij DUO

In 2017 is er een landelijk Thuiszitterspact gesloten, met als doel dat in 2020 geen kind langer dan 3 maanden thuis zit zonder een passend onderwijsaanbod. In dit kader hebben de gemeente Amsterdam en de Samenwerkingsverbanden PO en VO afspraken gemaakt om thuiszitters en dreigende thuiszitters eerder in beeld te krijgen. Van scholen wordt verwacht dat zij thuiszitters signaleren en tijdig melden bij leerplicht en bij het Onderwijsschakelloket. Dat geldt ook voor thuiszitters die ziek zijn gemeld. De scholen hebben 2 mogelijkheden om hun thuiszittende leerlingen via DUO bij de leerplichtambtenaar te melden:

5.14.1 LRV-melding

Deze melding van langdurig relatief verzuim kan door de school worden gedaan na 4 weken volledige afwezigheid van de leerling. De LRV-melding wordt door de school gedaan als er sprake is van ongeoorloofde afwezigheid.

- er is sprake van onwil bij ouders of leerling om het aangeboden onderwijs te volgen of te accepteren.
- ouders en/of leerlingen werken niet mee aan een benodigde schoolwisseling waardoor de leerling thuis komt te zitten.
- de reden van afwezigheid van de leerling is niet bekend.
- DUO geeft aan dat in de categorie LRV ook de leerlingen die op een wachtlijst staan gemeld behoren te worden. Het is immers 'ongeoorloofd' om leerplichtige leerlingen op een wachtlijst thuis te laten zitten i.p.v. hen een passende plek aan te bieden.

5.14.2 Langdurig ziek-melding

DUO breidt nu ook de mogelijkheden uit om langdurig zieke leerlingen die ingeschreven staan op een school en thuis zitten te melden. Vanaf augustus 2018 kan de school in geval van langdurig ziek, een melding 'Overig Verzuim' doen.

Zie op de website van DUO bij de beslisboom [Welk type verzuim moet de school melden?](#)

5.14.3 Schorsing hangende verwijdering

Naast geoorloofd ziekteverzuim kan thuiszitten ook worden veroorzaakt door schorsingen hangende een verwijdering. De scholen wordt geadviseerd ook deze thuiszitters voorlopig zo passend mogelijk bij DUO te melden met een goede toelichting voor de leerplichtambtenaar.

5.14.4 Begin- en einddatum thuiszitten

Zowel bij de LRV- melding als bij de langdurig ziek melding is de begindatum van het verzuim de datum waarop de leerling thuis kwam te zitten. Zodra de leerling weer naar school komt, kan de einddatum van het verzuim/ het thuiszitten worden ingevuld.

Door dit nauwgezet te doen is het mogelijk om de thuiszitters die ingeschreven staan op de scholen te monitoren en knelpunten te signaleren.

6 Vrijstelling geregeld schoolbezoek: Extra verlof

Ouders zorgen ervoor dat hun kind geregeld naar school gaat. Leerlingen mogen nooit zonder reden van school wegblijven.

In de Leerplichtwet staat wanneer een leerplichtige leerling de school niet kan of hoeft te bezoeken. Er zijn 2 soorten vrijstellingen:

- vrijstelling van geregeld schoolbezoek: bijvoorbeeld extra verlof.
- vrijstelling van inschrijving: de leerling hoeft niet bij een school te staan ingeschreven.

Dit hoofdstuk behandelt het extra verlof, omdat hierbij ook de school een rol heeft.

Uitgangspunten bij het verlenen van verlof zijn:

- de gronden voor verlof betreffen veelal situaties buiten de wil van de ouders of leerplichtige om;
- het verlof wordt alleen gegeven als daarmee een onredelijke situatie kan worden vermeden en het verlof wordt altijd zo kort mogelijk gehouden.

Vanaf 18 jaar

Bij leerlingen vanaf 18 jaar geldt de Leerplichtwet niet meer. De school bepaalt welke regels en procedures zij hanteert bij verlof voor deze leerlingen. Dit kunnen dezelfde regels en procedures zijn als voor de leerlingen tot 18 jaar.

6.0.1 Extra verlof, vrijstelling van inschrijving of ontheffing?

Er zijn verschillende regelingen op basis waarvan de leerling de school niet hoeft te bezoeken: vrijstelling van geregeld schoolbezoek, vrijstelling van inschrijving en ontheffing van de onderwijstijd. Wat is het verschil?

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek: extra verlof

In een aantal situaties zijn ouders vrijgesteld van de plicht tot geregeld schoolbezoek van hun kind. Dit is geregeld in de [Leerplichtwet, artikel 11](#). Meer hierover leest u in dit hoofdstuk.

Vrijstelling van inschrijving

Ook dit is geregeld in de [Leerplichtwet, artikel 5](#). Een kind met een vrijstelling van inschrijving hoeft niet bij een school ingeschreven te staan, bijvoorbeeld omdat hij/zij vanwege lichamelijke of psychische redenen niet in staat is om onderwijs op een school te volgen. Hierover beslist de leerplichtambtenaar. Als ouders hier vragen over hebben, verwijst de school hen naar de leerplichtambtenaar.

Ontheffing van de voorgeschreven onderwijstijd

Scholen bieden een onderwijsprogramma aan dat moet voldoen aan de voorgeschreven onderwijstijd. De school kan voor de individuele leerling een ontheffing van deze voorgeschreven onderwijstijd aanvragen en deze leerling een op maat gemaakt onderwijs-

programma aanbieden. Bijvoorbeeld omdat de leerling vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet het volledige onderwijsprogramma op school kan voldoen.

De school vraagt een ontheffing aan bij de onderwijsinspectie en die beslist hierover. De leerplichtambtenaar heeft hierin geen rol. Voor meer informatie, zie de website van de inspectie van het onderwijs: [Maatwerk in onderwijstijd](#). De [Beleidsregel Maatwerk in onderwijstijd](#) (op diezelfde webpagina) regelt onder welke voorwaarden afwijking van de onderwijstijd is toegestaan en aan welke aanvullende criteria scholen moeten voldoen.

Ziekte: vrijstelling of ontheffing?

Als een kind vanwege ziekte niet het volledige onderwijsprogramma kan volgen, zijn ouders vrijgesteld van de plicht tot geregeld schoolbezoek van hun kind. Dit is geregeld in de Leerplichtwet en in dat geval hoeft de school geen ontheffing van de voorgeschreven onderwijstijd aan te vragen (zie ook de Beleidsregel Maatwerk in onderwijstijd van de onderwijsinspectie).

Rol van de school

In alle gevallen dat een leerling die is ingeschreven op school niet het volledige onderwijsprogramma kan volgen, heeft de school de volgende verplichtingen:

- De school blijft verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs
- Afhankelijk van de situatie vraagt de school ontheffing van de onderwijstijd aan bij de inspectie, of zij registreert de leerling als geoorloofd afwezig (waarbij de reden van de geoorloofde afwezigheid bij de school bekend is)
- De school geeft aan welk onderwijs of welke ondersteuning wordt geboden buiten school
- De school geeft aan hoe de leerling weer toegroeit naar het volledige aantal uren onderwijstijd op school
- De school doet dit in samenspraak met de ouders.

Het doel blijft volledige terugkeer in het onderwijs. Als de leerplichtambtenaar ervan op de hoogte is dat de leerling niet het volledige onderwijsprogramma volgt, kan hij/zij erop toezien dat de leerling wel onderwijs volgt gedurende het aantal uren dat hij daartoe in staat is. Daarom is het zinvol als de school de leerplichtambtenaar informeert als een leerling langdurig ziek is of een ontheffing van de voorgeschreven onderwijstijd heeft.

6.1 Wet- en regelgeving

6.1.1 Leerplichtwet (18 min)

Geregeld schoolbezoek

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat een leerling de school geregeld moet bezoeken:

- Ouders zijn verplicht te zorgen dat hun kind de school geregeld bezoekt en jongeren vanaf 12 jaar zijn zelf ook verantwoordelijk voor geregeld schoolbezoek ([artikel 2 van de Leerplichtwet](#)).
- Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd ([artikel 4 van de Leerplichtwet](#)).
- Ouders moeten de school in kennis stellen van de afwezigheid van hun kind en de reden daarvoor ([artikelen 11, 12 en 13 van de Leerplichtwet](#)).

Vrijstelling geregeld schoolbezoek – verlof

In de volgende situaties zijn ouders vrijgesteld van de plicht tot geregeld schoolbezoek van hun kind ([artikel 11 van de Leerplichtwet](#)):

- als de school of de instelling gesloten of het onderwijs geschorst is;
- als het bezoeken van de school of de instelling door uitzonderlijke omstandigheden verboden is;
- als de leerling bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school of instelling is ontzegd;
- wegens ziekte van de leerling;
- wegens vervulling van plichten van de leerling die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging;
- als het gezin wegens de specifieke aard van het beroep van een van de ouders slechts buiten de schoolvakanties op vakantie kan;
- wegens andere gewichtige omstandigheden.

In de artikelen 12 t/m 14 van de Leerplichtwet staan aanvullende bepalingen:

Ziekte

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens ziekte, als het hoofd daarover binnen 2 dagen na het ontstaan van de verhindering is geïnformeerd, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte ([artikel 12 van de Leerplichtwet](#)). Zie voor nadere informatie [paragraaf 6.2](#).

Godsdienst of levensovertuiging

Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging. Dit kan alleen als het hoofd daarover 2 dagen vóór de verhindering is geïnformeerd ([artikel 13 van de Leerplichtwet](#)). Zie voor nadere informatie [paragraaf 6.4](#).

Vakantie vanwege aard beroep ouders

- Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling voor vakantie wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders. Dit kan alleen als het hoofd hiervoor verlof heeft verleend.
- Het hoofd kan dit verlof slechts eenmaal voor ten hoogste 10 dagen per schooljaar verlenen en niet in de eerste 2 lesweken van het schooljaar ([artikel 13a van de Leerplichtwet](#)).

Zie voor nadere informatie [paragraaf 6.5](#).

Andere gewichtige omstandigheden

- Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden. Dit kan alleen als het hoofd hiervoor verlof heeft verleend.
- Als geen verlof gevraagd is, kan het hoofd alsnog verlof verlenen, als hem binnen 2 dagen na het ontstaan van de verhindering de redenen worden meegedeeld.
- Als verlof wordt gevraagd wegens gewichtige omstandigheden voor 10 schooldagen of minder, dan beslist de directeur. Bij een aanvraag voor meer dan 10 schooldagen per schooljaar, dan beslist de leerplichtambtenaar ([artikel 14 van de Leerplichtwet](#)).

Zie voor nadere informatie [paragraaf 6.6](#).

Vanaf 18 jaar

Leerlingen van 18 jaar of ouder vallen niet meer onder de regels van de Leerplichtwet. De school kan echter afspreken, dat zij bij verlof voor leerlingen vanaf 18 jaar dezelfde regels en procedures hanteert als voor de leerlingen die jonger dan 18 jaar zijn.

Bij leerlingen vanaf 18 jaar speelt de leerplichtambtenaar geen rol als er verlof wordt aangevraagd voor meer dan 10 schooldagen per schooljaar. De school kan de leerplichtambtenaar wel om advies vragen bij de behandeling van deze aanvragen, maar de directeur blijft zelf verantwoordelijk voor de genomen beslissing.

6.1.2 Beleidsregel verlof van OCW

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft een beleidsregel vastgesteld voor de uitleg van de termen 'specifieke aard van het beroep' en 'andere gewichtige omstandigheden'. De volledige tekst van deze beleidsregel vindt u op amsterdam.nl/leerplichtenscholen onder het kopje Verlof.

6.2 Verlof wegens ziekte van de leerling

- Bij verlof wegens ziekte volstaat een mededeling van de ouders.
- De school vermeldt in de schoolgids duidelijk wanneer en hoe de ouders de school moeten informeren als hun kind ziek is.
- Ter ondersteuning en bij zorgen kan de school waar de leerling staat ingeschreven, een beroep doen op de jeugdarts van de GGD. Zie [paragraaf 5.9](#) ziekteverzuim en DUO-melding.

LET OP

Als er meer kinderen uit een gezin leerplichtig zijn en verschillende scholen bezoeken, neemt de directeur voordat hij/zij een beslissing neemt, contact op met de andere school/scholen. Dit om te voorkomen dat er door verschillende scholen anders wordt besloten op dezelfde verlofaanvraag.

6.2.1 Aandachtspunten bij besluiten van de directeur

Bij het behandelen van verlofaanvragen moet de school een zorgvuldige procedure toepassen. In de Algemene Wet Bestuursrecht zijn voorschriften vastgelegd, waaraan besluiten van de directeur (als bestuursorgaan) moeten voldoen:

- Volgens de Leerplichtwet heeft het hoofd van de school de bevoegdheid tot het toekennen of afwijzen van verlof. Als de directeur de afhandeling van verlofaanvragen heeft gemandateerd, dan moet dit in een schriftelijk mandaatbesluit zijn vastgelegd;
- Het besluit op een verlofaanvraag wordt gegeven binnen een redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag (uiterlijk binnen 8 weken);
- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de ouders meegedeeld;
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien;
- In het besluit worden ouders erop gewezen dat zij binnen 6 weken bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing;
- Het bevoegd gezag neemt zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen 6 weken) na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit, of binnen 12 weken indien zij advies vraagt aan de bezwaarschriftencommissie;

- De ouders moeten in de gelegenheid zijn gesteld om te worden gehoord en zij moeten kennis hebben kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

De afdeling Leerplicht heeft formulieren ontwikkeld voor het aanvragen van verlof. Deze voldoen aan deze voorwaarden als zij volledig zijn ingevuld.

De verlofformulieren vindt u op de amsterdam.nl/leerplichtenscholen.

6.3 Verlof wegens ziekte van de leerling

- Bij verlof wegens ziekte volstaat een mededeling van de ouders.
- De school vermeldt in de schoolgids duidelijk wanneer en hoe de ouders de school moeten informeren als hun kind ziek is.
- Ter ondersteuning en bij zorgen kan de school waar de leerling staat ingeschreven, een beroep doen op de jeugdarts van de GGD. Zie [paragraaf 5.9](#) ziekteverzuim en DUO-melding.

6.4 Verlof wegens verplichting godsdienst of levensovertuiging

- Bij verlof wegens religieuze verplichting of levensovertuiging is geen sprake van het wel of niet verlenen van verlof door het hoofd. Een mededeling van de ouders volstaat.
- Het verlof mag echter alleen gelden voor de duur van de religieuze verplichting.
- In Amsterdam is als richtlijn afgesproken dat de school per verplichting 1 dag verlof hanteert.
- De school vermeldt in de schoolgids duidelijk wanneer en hoe de ouders de school moeten informeren over dit soort verlof en wat de regels hierbij zijn.

Een overzicht van de data voor religieuze niet-christelijke feestdagen vindt u op amsterdam.nl/leerplichtenscholen.

Hierbij geldt:

- De exacte data van de Islamitische feestdagen zijn pas kort voor de viering bekend en verschillen per land, dit in verband met de stand van de maan in de diverse thuislanden.
- Het Offerfeest kan 3 dagen duren. Leerplichtige kinderen kunnen het feest alleen de eerste dag vieren en daarna weer naar school gaan.
- Het Suikerfeest bestaat uit één dag.
- Carnaval is geen religieuze feestdag.

6.5 Verlof wegens specifieke aard van beroep ouders

Ouders van schoolgaande kinderen moeten zich houden aan de vakantieperiodes die de school vaststelt. Sommige ouders oefenen echter een beroep uit waardoor het voor hen niet mogelijk is om tijdens de reguliere schoolvakanties 2 aaneengesloten weken met hun kinderen op vakantie te gaan. In dit geval kunnen de ouders maximaal éénmaal per schooljaar vakantieverlof voor uiterlijk 10 dagen aanvragen vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders.

6.5.1 Uitleg 'specifieke aard van het beroep'

De beleidsregel van OCW zegt over het begrip 'specifieke aard van het beroep': hierbij dient voornamelijk te worden gedacht aan seizoensgebonden werkzaamheden, resp.

werkzaamheden in bedrijfstakken die een piekdrukte kennen, waardoor het voor het gezin feitelijk onmogelijk is om in die periode een vakantie op te nemen. Het moet redelijkerwijs te voorzien zijn (en/of worden aangetoond) dat een vakantie in de schoolvakanties tot onoverkomelijke bedrijfseconomische problemen zal leiden. Slechts het gegeven dat gedurende de schoolvakanties een belangrijk deel van de omzet wordt behaald is onvoldoende. De volledige tekst van deze beleidsregel vindt u op amsterdam.nl/leerplichtenscholen.

6.5.2 Aandachtspunten

- Voor algemene aandachtspunten: zie [paragraaf 6.1.2](#).
- Ouders moeten het besluit van de directeur afwachten voordat zij op vakantie gaan.
- De directeur mag maar eenmaal en voor ten hoogste 10 schooldagen per schooljaar vakantieverlof verlenen.
- Vakantieverlof mag alleen worden verleend, als het voor ouders vanwege hun beroep niet mogelijk is om tijdens de reguliere schoolvakanties 2 aaneengesloten weken met hun kinderen op vakantie te gaan.
- Vakantieverlof mag niet worden verleend in de eerste 2 lesweken van het schooljaar.

6.6 Verlof wegens andere gewichtige omstandigheden

De beleidsregel van OCW zegt over het begrip 'andere gewichtige omstandigheden': dit zijn omstandigheden die buiten de wil of invloedssfeer van de ouders of leerling zijn gelegen. De volledige tekst van de beleidsregel vindt u op amsterdam.nl/leerplichtenscholen onder het kopje Verlof.

In het algemeen geldt:

- de gronden voor verlof betreffen situaties buiten de wil van ouders of leerplichtige om;
- het verlof wordt alleen gegeven als daarmee een onredelijke situatie wordt vermeden;
- het verlof wordt altijd zo kort mogelijk gehouden.

6.6.1 Geen geldige redenen voor verlof

Het ministerie van OCW bepaalt dat de volgende situaties geen redenen zijn voor het verlenen van extra verlof:

- familiebezoek in het buitenland;
- goedkope tickets in het laagseizoen;
- omdat tickets al gekocht zijn of omdat er geen tickets meer zijn in de vakantieperiode;
- vakantiespreiding;
- verlof voor een kind, omdat andere kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- eerder vertrek of latere terugkomst in verband met verkeersdruktes;
- samen reizen;
- kroonjaren;
- sabbatical;
- wereldreis/verre reis.

6.6.2 Periode verlof

Voor onderstaande situaties heeft de minister van OCW aangegeven hoeveel dagen verlof kan worden gegeven. Hierbij geldt dat het totaal aantal dagen waarvoor de directeur verlof kan geven, niet meer mag zijn dan 10 schooldagen per schooljaar.

- Voor verhuizing: maximaal 1 schooldag.
- Voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de lesuren kan geschieden: maximaal 10 dagen.
- Voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant t/m de 3^e graad:
 - in Nederland maximaal 2 schooldagen als er ver gereisd moet worden, anders maximaal 1 dag;
 - in het buitenland maximaal 5 schooldagen.
- Bij ernstige levensbedreigende ziekte zonder uitzicht op herstel van bloed- of aanverwant t/m de 3^e graad: maximaal 10 schooldagen.
- Bij overlijden van bloed- of aanverwant:
 - in de 1^e graad maximaal 5 schooldagen;
 - in de 2^e graad maximaal 2 schooldagen;
 - in de 3^e en de 4^e graad maximaal 1 schooldag;
 - in het buitenland: 1^e t/m 4^e graad maximaal 5 schooldagen.
- Bij 25-, 40- of 50-jarig ambtsjubileum en het 12½-, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouder of grootouders: maximaal 1 schooldag.
- Voor andere naar het oordeel van het hoofd van de school/instelling gewichtige omstandigheden: maximaal 10 schooldagen.

6.6.3 Aandachtspunten bij maximaal 10 dagen

Bij verlof voor 10 schooldagen of minder beslist de directeur van de school.

- Voor algemene aandachtspunten: zie [paragraaf 6.1.2](#)
- Verlof vanwege gewichtige omstandigheden kan ook worden toegekend in de eerste 2 weken na de zomervakantie. Hier moet echter terughoudend mee worden omgegaan.

6.6.4 Aandachtspunten bij meer dan 10 dagen

- Bij verlof voor meer dan 10 schooldagen beslist de leerplichtambtenaar.
- Het maakt hierbij niet uit of het gaat om verlof voor een periode van meer dan 10 schooldagen in één keer, of om de situatie waarin door een nieuwe aanvraag de 10-dagen-grens wordt overschreden.
- Voor algemene aandachtspunten: zie [paragraaf 6.1.2](#)
- De ouders dienen een verlofaanvraag voor meer dan 10 dagen in bij de directeur, zodat de directeur op de hoogte is.
- De directeur zorgt dat de verlofaanvraag zo snel mogelijk wordt doorgestuurd naar de leerplichtambtenaar.
- De leerplichtambtenaar neemt een besluit nadat hij/zij de aanvrager en de directeur van de school heeft gehoord.

6.7 Verlofformulieren

Op amsterdam.nl/leerplichtenscholen vindt u 2 verlofformulieren die aan de wettelijke eisen voldoen:

- Het aanvraagformulier voor verlof vanwege gewichtige omstandigheden.
- Het aanvraagformulier voor vakantieverlof vanwege de aard van het beroep van de ouders.

7 Schorsen

Ernstige incidenten kunnen aanleiding zijn tot een verregaande strafmaatregel: schorsing, het tijdelijk uitsluiten van bepaalde onderwijsactiviteiten.

In het Inrichtingsbesluit van de WVO is schorsing wettelijk geregeld.

In de praktijk spreken scholen soms over 'interne schorsing' of 'time out'. Voor al deze vormen van uitsluiting van het lesprogramma, gelden de regels zoals bij schorsing.

7.1 Wet- en regelgeving

7.1.1 Inrichtingsbesluit Wet op het Voortgezet Onderwijs

[Artikel 13 van het Inrichtingsbesluit WVO](#) zegt over schorsing:

- Het bevoegd gezag (of een daartoe gevolmachtigde persoon) kan een leerling met opgave van redenen schorsen voor maximaal 5 dagen achtereenvolgend.
- Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de leerling (en als deze nog geen 21 jaar is ook aan de ouders) bekendgemaakt.
- Bij een schorsing voor een periode langer dan één dag is de inspectie schriftelijk en met opgave van reden in kennis gesteld. Zie [paragraaf 7.1.2](#).

Schorsing hangende verwijdering

Een leerling mag alleen langer dan 5 dagen geschorst worden als het gaat om een schorsing hangende een verwijdering.

[Artikel 14 van het Inrichtingsbesluit WVO](#) zegt hierover:

- Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg met de inspectie strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.

Meer over verwijderen leest u in [hoofdstuk 8](#).

7.1.2 Amsterdamse afspraken

De gemeente Amsterdam en de Amsterdamse scholen hebben met elkaar afspraken gemaakt om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. In dit handboek refereren we aan deze afspraken als: Amsterdamse afspraken.

Informerende leerplechtambtenaar bij schorsing > dan 1 dag

In Amsterdam is afgesproken dat de school bij een schorsing van meer dan één dag naast de inspectie, ook de leerplechtambtenaar informeert.

7.1.3 Zorgvuldige procedure

Als besloten wordt tot een schorsing, moet hiervoor een zorgvuldige procedure worden toegepast. In de [Algemene Wet Bestuursrecht](#) zijn voorschriften vastgelegd, waaraan besluiten van de directeur (als bestuursorgaan) moeten voldoen:

- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan ouders en leerling meegedeeld.
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien.
- In het besluit worden ouders en leerling erop gewezen dat zij bij de directeur schriftelijk hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing.
- De directeur neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit.
- Ouders en leerling moeten in de gelegenheid zijn gesteld om opnieuw te worden gehoord en zij hebben kennis kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

7.2 Wanneer schorsen?

De schorsing kan opgelegd worden als corrigerende strafmaatregel, die toegepast wordt nadat is gebleken dat andere maatregelen niet het beoogde effect sorteren. Schorsing kan ook opgelegd worden als een onmiddellijke maatregel naar aanleiding van een ernstige aangelegenheid.

Aanleidingen voor een schorsingsbesluit kunnen zijn:

- herhaalde les- of ordeverstoring;
- wangedrag tegenover leerkrachten of medeleerlingen;
- diefstal, beroving, afpersing, fraude;
- bedreiging, door ouders of door leerling;
- gedrag dat de veiligheid aantast van leerlingen of medewerkers van de school;
- geweldpleging;
- gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden;
- handel in drugs of in gestolen goederen;
- bezit van wapens of vuurwerk.

7.2.1 Aandachtspunten

1. Bij een schorsing wordt de leerling in principe binnen de school aan het werk gezet. In uitzonderlijke gevallen kan de leerling buiten de school aan het werk gezet worden.
2. Na de schorsingsperiode wordt de leerling weer tot de lessen toegelaten.
3. Het is niet toegestaan om een leerling opnieuw te schorsen voor hetzelfde feit. Een schorsing kan alleen meerdere malen voor dezelfde leerling worden toegepast, als er sprake is van een nieuw incident.

LET OP

In de praktijk spreken scholen soms over 'interne schorsing' of 'time out': de leerling is nog wel op school, maar krijgt een vervangend onderwijsaanbod. Ook voor deze vormen van uitsluiting van het lesprogramma, gelden de regels zoals bij schorsing.

7.3 Stappen bij schorsen

1. Het bestuur (of een daartoe gevolmachtigde persoon) van een school kan een leerling voor een periode van ten hoogste één week (= 5 schooldagen) schorsen.
2. De school neemt onmiddellijk telefonisch contact op met de ouders om de schorsing mee te delen en de ouders worden opgeroepen voor een gesprek op school.
3. De beslissing tot schorsing wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan leerling en ouders (en indien van toepassing ook aan gezinsvoogd en/of reclasseringsmedewerker) meegedeeld.
4. In deze brief wordt ook vermeld hoe de bezwaarprocedure is geregeld.
5. Bij schorsing van meer dan één dag stuurt de school een kopie van deze brief naar:
 - I. de inspectie;
 - II. de leerplichtambtenaar.
6. De leerling wordt tijdens de schorsingsperiode in principe binnen de school aan het werk gezet. In uitzonderlijke gevallen kan de leerling buiten de school aan het werk gezet worden.
7. Na de schorsingsperiode wordt de leerling weer tot de lessen toegelaten.
8. Als de situatie rond een kind op school onhoudbaar is geworden, schakelt de school het Onderwijsschakelloket (OSL) in (zie [paragraaf 8.4](#)).

7.3.1 Bezwaar

1. Ouders en leerling hebben de mogelijkheid tegen een schorsing schriftelijk bezwaar te maken bij de directie van de school.
2. De directeur beslist zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 5 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift.
3. Vóórdat de directeur beslist, worden ouders en leerling in de gelegenheid gesteld hun bezwaren mondeling toe te lichten.
4. Gedurende de behandeling van het bezwaar kan de leerling de toegang tot de lessen worden ontzegd voor de maximale tijd van de schorsingsduur.

7.4 Voorbeeld schorsingsbrief

Een voorbeeld van een schorsingsbrief die voldoet aan de wettelijke eisen, vindt u op amsterdam.nl/leerplichtscholen.

8 Verwijderen (gedwongen schoolwisseling/overplaatsing)

Als is gebleken dat meerdere schorsingsmaatregelen niet het beoogde effect hebben, kan de school verwijdering als corrigerende strafmaatregel toepassen. Verwijdering kan ook worden toegepast als maatregel naar aanleiding van een ernstige aanleggenheid.

Binnen het voortgezet onderwijs kan een leerling alleen definitief worden verwijderd, nadat het bestuur ervoor heeft gezorgd dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Voorafgaand aan een verwijdering heeft de school een aantal verplichtingen, zoals overleg met de inspectie en het horen van ouders en leerling. En de school moet een andere school bereid hebben gevonden om de leerling op te nemen. Pas hierna kan de leerling definitief worden verwijderd van school.

8.1 Wet- en regelgeving

8.1.1 Leerplichtwet

De Leerplichtwet bepaalt dat de school een beslissing tot verwijdering terstond moet melden aan de gemeente ([artikel 18, eerste lid van de Leerplichtwet](#)).

8.1.2 Wet op het Voortgezet Onderwijs

De Wet op het Voortgezet Onderwijs bepaalt:

- Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt alleen plaats nadat het bestuur ervoor heeft gezorgd dat een andere school of instelling bereid is de leerling toe te laten ([artikel 27, eerste lid van de WVO](#)).
- Verwijdering van een niet-leerplichtige leerling die geen startkwalificatie heeft, is onverwijld gemeld aan de gemeente ([artikel 28 WVO](#)).

8.1.3 Inrichtingsbesluit Wet op het Voortgezet Onderwijs

[Artikel 14 van het Inrichtingsbesluit WVO](#) stelt:

- Het bestuur kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling nadat de leerling (en als hij/zij nog geen 18 jaar is ook diens ouders, voogden of verzorgers) in de gelegenheid is gesteld hierover te worden gehoord.
- Een leerling wordt op grond van onvoldoende vorderingen niet in de loop van een schooljaar verwijderd.
- Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het

overleg met de inspectie strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.

- Het bestuur stelt de inspectie van een definitieve verwijdering (van zowel een leerplichtige als een niet-leerplichtig leerling) schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

8.1.4 Amsterdamse afspraken

De gemeente Amsterdam en de Amsterdamse scholen hebben met elkaar afspraken gemaakt om voortijdig schoolverlaten terug te dringen. In dit handboek refereren we aan deze afspraken als: Amsterdamse afspraken.

Informereren leerplichtambtenaar voorafgaand aan verwijdering

In Amsterdam is afgesproken: als de school het voornemen heeft om een leerling te verwijderen, stelt zij de leerplichtambtenaar hiervan op de hoogte vóórat het besluit tot definitieve verwijdering is genomen.

8.1.5 Zorgvuldige procedure

Als besloten wordt tot een verwijdering, moet hiervoor een zorgvuldige procedure worden toegepast. In de [Algemene Wet Bestuursrecht](#) zijn voorschriften vastgelegd, waaraan besluiten van het bestuur (of een daartoe gevolmachtigde persoon) moeten voldoen:

- Het besluit wordt schriftelijk en met opgave van reden aan ouders en leerling meegedeeld.
- Het besluit is ondertekend en van datum voorzien.
- In het besluit worden ouders en leerling erop gewezen dat zij binnen 6 weken bij het bestuur hun bezwaren kenbaar kunnen maken tegen de beslissing.
- Het bestuur neemt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit.
- Ouders en leerling zijn in de gelegenheid gesteld om opnieuw te worden gehoord en zij moeten kennis hebben kunnen nemen van adviezen die op het besluit betrekking hebben.

8.2 Aandachtspunten

Tot het moment van definitieve verwijdering volgt de leerling in beginsel een onderwijsprogramma op school. Alleen als de situatie rond een leerling op school onhoudbaar is, mag de leerling worden geschorst tijdens de procedure tot verwijdering.

Een uitschrijving op basis van een eenzijdige beslissing van de school, zonder dat er een verzoek van de ouders is, geldt als een verwijdering. Ook een gedwongen overplaatsing naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur), geldt als een verwijdering.

Als de situatie rond een kind op school onhoudbaar is geworden, schakelt de school het Onderwijsschakelloket (OSL) in, zie: [paragraaf 8.4](#), het OSL.

8.3 Stappen bij verwijderen

Als een leerling niet kan blijven op de huidige school en gedwongen wordt overgeplaatst naar een andere school (binnen of buiten hetzelfde schoolbestuur), dan is sprake van een verwijdering.

- Voorafgaand aan een verwijdering heeft de school een aantal verplichtingen.
- Pas als de school aan die verplichtingen heeft voldaan, kan zij de leerling definitief van school verwijderen.

8.3.1 Voorafgaand aan de verwijdering

1. De school stelt ouders en leerling (en indien van toepassing ook gezinsvoogd en/of reclasseringsmedewerker) schriftelijk en met opgave van reden op de hoogte dat zij het voornemen heeft om de leerling van school te verwijderen.
2. Een kopie van deze brief wordt direct aan de leerplichtambtenaar gezonden.
3. Leerling en ouders worden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord.
4. De school overlegt met de inspectie over het voornemen de leerling te verwijderen.
5. De school zorgt ervoor dat een andere school bereid is de leerling na de verwijdering toe te laten. De school kan hierbij het OSL hierbij inschakelen (zie paragraaf 8.4).
6. Tot het moment van de definitieve verwijdering volgt de leerling een alternatief onderwijsprogramma op de school. Wanneer dit niet mogelijk is, kan de leerling hangende de verwijderingsprocedure worden geschorst.

8.3.2 De daadwerkelijke verwijdering

7. Het bestuur van de school, of een door het bestuur gevolmachtigd persoon (zoals de directeur), is bevoegd te besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling.
8. De directeur stelt ouders en leerling (en indien van toepassing ook gezinsvoogd en/of reclasseringsmedewerker) schriftelijk en met opgave van reden op de hoogte van de definitieve verwijdering van de leerling.

Verder staat in deze brief:

- welke school bereid is de leerling te plaatsen;
 - de mogelijkheid om binnen 6 weken na dagtekening bezwaar te maken bij de directie.
9. Een kopie van deze brief wordt direct naar de leerplichtambtenaar gezonden.
 10. De directeur van de school stelt ook de inspectie schriftelijk en met opgave van reden op de hoogte van de definitieve verwijdering en geeft aan welke school bereid is de leerling te plaatsen (dit kan middels een kopie van bovenstaande brief of anderszins).

8.3.3 Bezwaar

1. De ouders hebben de mogelijkheid om binnen 6 weken bezwaar te maken tegen de verwijdering van hun kind.
2. De directeur van de school beslist zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 4 weken na ontvangst van een ingediend bezwaarschrift, en na eventuele raadpleging van de inspectie.
3. Voordat de directeur beslist, worden ouders en leerling in de gelegenheid gesteld om hun bezwaren mondeling toe te lichten en hebben zij kennis kunnen nemen van adviezen en rapporten die zijn gebruikt bij het besluit over de verwijdering van hun kind.
4. De inspectie wordt over de beslissing geïnformeerd.

8.3.4 Wanneer een DUO-melding?

In de volgende gevallen doet een school een melding in het DUO-verzuimloket:

- Als de leerling niet meer op school komt, omdat het vervolgaanbod volgens ouders/leerling niet passend is.
- Als de leerling niet meer op school komt, terwijl de school heeft gezorgd voor een alternatief onderwijsprogramma op school tot de definitieve verwijdering geregeld is. In deze gevallen mag de school de leerling nog niet uitschrijven

8.4 Het Onderwijsschakelloket (OSL)

Leerlingen in het voortgezet onderwijs die extra zorg nodig hebben die niet meer door de huidige school geboden kan worden, worden door de school en/of ketenpartners aangemeld bij het Onderwijsschakelloket (OSL).

Het OSL valt onder het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen. Het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen is samen met de aangesloten scholen verantwoordelijk voor het bieden van een passende onderwijsplek voor alle thuiszitters. De belangrijkste taken van het OSL zijn:

- Adviseren en bemiddelen bij moeilijk plaatsbare leerlingen en bij leerlingen voor wie de school niet langer de benodigde begeleiding kan bieden.
- Signaleren en bemiddelen bij niet-schoolgaande leerlingen.
- Na aanmelding zorgen voor plaatsing op een van de volgende voorzieningen: Transferium, School2Care, Purmer College, School2Work, dan wel inzet van Adviseurs Passend Onderwijs zieke leerlingen (APOZ; thuisonderwijs) of Bascule VO-adviesteam.
- Scholen kunnen via het Samenwerkingsverband een aanvraag doen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) cluster 3 of cluster 4.
- Het OSL toetst aanvragen voor de aanwijzing van leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en voor de toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs (TLV Pro).

Verder adviseert het OSL bij de overstap vanuit bovenschoolse voorzieningen als Transferium, School2Care, justitiële jeugdinstellingen en gesloten jeugdzorg naar regulier voortgezet onderwijs.

Een aanmelding voor een (S)TOP-traject doet de school rechtstreeks bij de (S)TOP programmaleider. Deze aanmelding gaat niet via het OSL.

Meer informatie over het OSL en de aanmelding voor de genoemde voorzieningen kunt u vinden op de website van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen:

www.swvadam.nl

LET OP

Zolang de leerling is ingeschreven op school, is de school verantwoordelijk voor het registreren en melden van verzuim. Als een leerling in werkelijkheid (tijdelijk) een ander traject buiten de school volgt, bv. Transferium, blijft de school van inschrijving verantwoordelijk voor een deugdelijke en volledige verzuimregistratie en het tijdig melden van wettelijk ongeoorloofd verzuim.

Dit wettelijke verzuim moet binnen 5 werkdagen via het DUO-verzuimloket aan de leerplichtambtenaar gemeld worden. Het is dus zaak dat de school hier goede afspraken over maakt met de locatie waar de leerling onderwijs volgt.

8.5 Voorbeeld verwijderingsbrief

Op www.amsterdam.nl/leerplichtscholen vindt u twee voorbeeldbrieven die de school kan gebruiken bij verwijdering:

- Een voorbeeldbrief met het voornemen tot verwijdering.
- Een voorbeeldbrief voor definitieve verwijdering.